

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW
KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 5 listopada 1975 r. **Nr 2-3***

TREŚĆ: str.

9.

USTAWA

z dnia 12 czerwca 1975 r.

o ochronie przeciwpożarowej

(Dz. U. nr 20, poz. 106)

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ochrona życia i zdrowia ludzkiego oraz dorobku materialnego i kulturalnego społeczeństwa przed pożarami jest obowiązkiem wszystkich organów władzy i administracji państwowej, instytucji państwowych, jednostek gospodarki uspołecznionej, organizacji społecznych oraz każdego obywatela.

Art. 2. 1. Ustawa określa zasady zapobiegania po-

żarom i ich zwalczania, organizację ochrony przeciwpożarowej oraz świadczenia na rzecz tej ochrony.

2. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów prawa górniczego i dekretu o urzędach górniczych.

Art. 3. 1. Zwierzchni nadzór nad ochroną przeciwpożarową sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.

2. Minister Spraw Wewnętrznych koordynuje działalność w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej ministrów (kierowników urzędów centralnych), terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego oraz centralnych związków spółdzielni i zarządów głównych organizacji społecznych.

Art. 4. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową sprawują:
1) ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) — w stosunku do jednostek państwowych im podległych oraz przez nich nadzorowanych,
2) terenowe organy administracji państwowej — w stosunku do jednostek organizacyjnych rad narodowych,
3) związki spółdzielni — w stosunku do zrzeszonych spółdzielni,
4) zarządy główne organizacji społecznych — w stosunku do podporządkowanych im jednostek organizacyjnych oraz zrzeszonych w nich organizacji społecznych.

Art. 5. Rady narodowe oraz terenowe organy administracji państwowej koordynują — na zasadach i w trybie określonych w przepisach dotyczących rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej — działalność w dziednie ochrony przeciwpożarowej jednostek państwowych, spółdzielczych i społecznych.

Art. 6. 1. Przepisy o ochronie przeciwpożarowej wydają ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) — w stosunku do jednostek organizacyjnych im podległych oraz przez nich nadzorowanych, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

2. Przepisy o ochronie przeciwpożarowej dla określonych dziedzin gospodarki narodowej (branżowe przepisy o ochronie przeciwpożarowej) wydają ministrowie właściwi dla danej dziedziny gospodarki, w porozumieniu z innymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych), którym podlegają lub przez których są nadzorowane jednostki organizacyjne należące do określonej dziedziny gospodarki, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

3. Przepisy, o których mowa w ust. 2, mogą dotyczyć także organizacji spółdzielczych i społecznych oraz jednostek gospodarki nie uspołecznionej i osób fizycznych; w tych wypadkach przepisy te wydawane są przez ministrów w drodze rozporządzeń.

ROZDZIAŁ 2

Zapobieganie pożarom i ich zwalczanie

Art. 7. W dziedzinie zapobiegania i zwalczania pożarów do terenowych organów administracji państwowej należy:
1) sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez państwowe, spółdzielcze i społeczne jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne gospodarki nie uspołecznionej i osoby fizyczne,
2) nadzór nad działalnością zawodowych, obowiązkowych i ochotniczych straży pożarnych,
3) zapewnienie na terenie miast i gmin zasobów wody do gaszenia pożarów,
4) zapewnienie strażom pożarnym:
   a) środków alarmowania i łączności,
   b) pomieszczeń, wyposażenia, sprzętu, urządzeń przeciwpożarowych, odzieży specjalnej, umundurowania,
   c) środków transportowych do akcji ratowniczych i ćwiczeń.

Art. 8. 1. Zapewnienie ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy należy do kierowników tych zakładów. Do obowiązków kierowników zakładów pracy należy w szczególności:
1) zapewnienie warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie bezpieczeństwa osób i ochrony mienia,
2) zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych instalacyjnych i technologicznych oraz zapobieganie wszelkim zagrożeniom w tym zakresie,
3) ustalanie wymagań przeciwpożarowych w dokumentacji technologicznej, technologiczno-ruchowej i remontowej, w szczególności przez określanie:
   a) charakterystyki zagrożenia pożarowego występującego w procesach technologicznych, instalacjach i urządzeniach w czasie ich ruchu, obsługi i remontów,
   b) sposobów usuwania zagrożenia pożarowego oraz postępowania w razie pożaru,
4) zapewnienie zaopatrzenia zakładów w urządzenia przeciwpożarowe,
5) zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnienie nadzoru nad ich przestrzeganiem.

2. Kierownicy zakładów pracy w wypadkach określonych przez właściwych ministrów (kierowników urzędów centralnych), w organizacjach spółdzielczych zaś — przez centralne związki spółdzielni, a w organizacjach społecznych — przez zarządy główne tych organizacji:
1) powołują komisje pożarowo-techniczne jako zespoły doradcze kierownika zakładu pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej,
2) powierzają prowadzenie spraw zapobiegania pożarom odpowiednio przeszkolonym pracownikom inżynieryjno-technicznym.

3. Kierownicy obiektów użyteczności publicznej (służby zdrowia, oświaty, kultury, sportu, komunikacji, handlu, usług, gastronomii i innych) są obowiązani zapewnić bezpieczeństwo na wypadek pożaru osobom przebywającym w tych obiektach, a w szczególności zapewnić warunki ewakuacji.

Art. 9. W założeniach i projektach nowo budowanych, odbudowywanych lub przebudowywanych obiektów budowlanych oraz lokalizacji otwartych placów składowych należy uwzględniać wymagania ochrony przeciwpożarowej.

Art. 10. Właściwi ministrowie, w organizacjach spółdzielczych zaś — centralne związki spółdzielni, a w organizacjach społecznych — zarządy główne tych organizacji zapewnią:

1) wprowadzenie do programów nauczania w szkołach i na kursach zawodowych zagadnień ochrony przeciwpożarowej,
2) prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
3) prowadzenie badań naukowych niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej.

Art. 11. 1. Osoby fizyczne w razie powstania pożaru są obowiązane do:
1) niezwłocznego zaalarmowania dostępnymi środkami osób znajdujących się w objętych lub zagrożonych pożarem budynkach oraz najbliższej straży pożarnej lub jednostki Milicji Obywatelskiej albo sołtysa,
2) przystąpienia do akcji ratowniczej oraz do podporządkowania się w tym zakresie zarządzeniom kierującego tą akcją.

2. Od obowiązku określonego w ust. 1, pkt 2 są zwolnione:
1) osoby niezdolne do pełnienia tego obowiązku wskutek choroby lub ułomności fizycznej,
2) kobiety w ciąży oraz w ciągu 12 tygodni po odbyciu połogu,
3) osoby sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 8 oraz osoby sprawujące opiekę nad obłożnie chorymi,
4) osoby w wieku do lat 18,
5) osoby, które ukończyły: mężczyźni 60 lat, a kobiety 55 lat.

3. Od obowiązku określonego w ust. 1, pkt 2 są ponadto zwolnieni:
1) członkowie personelu dyplomatycznego obcych misji dyplomatycznych oraz urzędnicy konsularni obcych urzędów konsularnych,
2) członkowie personelu administracyjnego i technicznego, członkowie personelu służby obcych misji dyplomatycznych oraz pracownicy konsularni i członkowie personelu służby obcych urzędów konsularnych, jeżeli nie są obywatelami polskimi lub nie mają w Polsce miejsca stałego pobytu — z zastrzeżeniem zasady wzajemności,
3) inne osoby korzystające z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Art. 12. 1. Gminne rady narodowe (rady narodowe miast i gmin) mogą wprowadzać obowiązek organizowania i pełnienia przez osoby fizyczne wart przeciwpożarowych w określonych miejscowościach. Wprowadzając obowiązek wart przeciwpożarowych rada narodowa może zezwolić na zatrudnianie przez urząd gminy (miasta i gminy) wartowników, ustalając zarazem obowiązek świadczeń pieniężnych na ten cel w zamian za osobiste pełnienie warty.

2. W wypadkach określonych w ust. 1 naczelnik gminy (miasta i gminy) może nakładać na osoby fizyczne obowiązek pełnienia wart przeciwpożarowych lub zatrudniać wartowników, nakładając na wspomniane osoby obowiązek odpowiednich świadczeń pieniężnych na ten cel w zamian za osobiste pełnienie warty.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do:
1) żołnierzy w czynnej służbie wojskowej,
2) funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, pożarnictwa i Służby Więziennej oraz członków Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej i ochotniczych straży pożarnych,
3) osób wymienionych w art. 11, ust. 2 i 3,
4) kobiet — w odniesieniu do obowiązku pełnienia wart przeciwpożarowych w porze nocnej.

4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady:
1) organizowania i pełnienia wart przeciwpożarowych,
2) zatrudniania stałych wartowników oraz ponoszenia przez obowiązanych świadczeń pieniężnych na ten cel.

Art. 13. Właściciele, użytkownicy i zarządzający nieruchomością są obowiązani:
1) usuwać lub w sposób należyty zabezpieczać w obrębie budynków, zakładów pracy, lasów oraz innych obiektów urządzenia, materiały i przedmioty stwarzające niebezpieczeństwo powstania pożaru,
2) pilnować okresowego przeprowadzania wycierania kominów,
3) bieżąco naprawiać kominy, usuwać usterki w instalacjach i urządzeniach, stwarzających niebezpieczeństwo pożaru,
4) umożliwiać umieszczanie na należących do nich nieruchomościach urządzeń przeciwpożarowych,
5) posiadać w stanie zdatnym do użytku urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy,
6) udostępniać dojazdy i nieruchomości jednostkom biorącym udział w akcji ratowniczej,
7) udzielać informacji w sprawach ochrony przeciwpożarowej osobom upoważnionym do przeprowadzania kontroli w zakresie tej ochrony.

Art. 14. 1. Osoby fizyczne i prawne oraz inne jednostki organizacyjne dysponujące mieniem przydatnym do akcji ratowniczej są obowiązane:
1) zezwalać na użycie będących w ich posiadaniu środków mogących służyć do alarmu lub akcji ratowniczej,
2) dostarczać posiadane pojazdy do przewozu ludzi i sprzętu oraz wodę i inne środki gaśnicze, a także przedmioty potrzebne do akcji ratowniczej.

2. Przepis ust. 1, pkt 2 nie dotyczy:
1) pojazdów jednostek wojskowych, Milicji Obywatelskiej, Służby Więziennej oraz pojazdów jednostek państwowych, którymi przewożone są przesyłki wartościowe,
2) pojazdów przeznaczonych do niesienia pomocy w wypadkach klęsk żywiołowych, awarii i do przewozu chorych,
3) pojazdów należących do osób, o których mowa w art. 11 ust. 3, oraz obcych misji dyplomatycznych, urzędów konsularnych i instytucji międzynarodowych korzystających z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych, albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Art. 15. 1. Prawo kontrolowania stanu ochrony przeciwpożarowej posiadają upoważnieni do tych czynności funkcjonariusze pożarnictwa i osoby upoważnione przez terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego. Osoby te mają prawo wstępu na teren zakładów pracy, do budynków i innych obiektów.

2. Wstęp do obiektów zajmowanych przez instytucje i osoby, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 3, jest uzależniony od każdorazowej zgody użytkownika.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi w drodze rozporządzenia zasady oraz tryb przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. W razie stwierdzenia szczególnego zagrożenia pożarowego terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego mogą zakazać:

1) używania maszyn i urządzeń, które ze względu na niewłaściwą eksploatację, uszkodzenia lub braki stwarzają niebezpieczeństwo pożaru,
2) eksploatacji pomieszczeń, zakładów albo ich części, jeżeli wskutek zaniedbań w zabezpieczeniu przeciwpożarowym istnieje bezpośrednie zagrożenie zdrowia, życia ludzkiego lub mienia.

ROZDZIAŁ 3

Organizacja ochrony przeciwpożarowej

Art. 16. 1. Centralnym organem administracji państwowej w sprawach ochrony przeciwpożarowej jest Komendant Główny Straży Pożarnych. Tryb powoływania Komendanta Głównego Straży Pożarnych i jego zastępców regulują odrębne przepisy.

2. Komendant Główny Straży Pożarnych podlega Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

3. Komendant Główny Straży Pożarnych wykonuje swoje zadania przy pomocy Komendy Głównej Straży Pożarnych.

4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres działania Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

Art. 17. 1. Organizację ochrony przeciwpożarowej ustalają właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) — w jednostkach im podległych i przez nich nadzorowanych, centralne związki spółdzielni — w zrzeszonych w nich spółdzielniach oraz zarządy główne ograniczacji społecznych — w podporządkowanych im jednostkach, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

2. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, określa organizację i zakres działania wojskowej ochrony przeciwpożarowej.

3. Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych określają sposób przeprowadzania przez straże pożarne akcji ratowniczych obiektów wojskowych, zasady współdziałania tych straży z wojskowymi strażami pożarnymi oraz zasady szkolenia kadr wojskowych straży pożarnych w ramach szkolenia fachowego prowadzonego przez komendy straży pożarnych.

4. Ministrowie Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych określają organizację ochrony przeciwpożarowej i zakres jej działania w jednostkach organizacyjnych więziennictwa oraz zasady przeprowadzania przez straże pożarne akcji ratowniczych obiektów więziennictwa.

Art. 18. 1. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego wykonują zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej przy pomocy podległych im urzędów i komend wojewódzkich straży pożarnych.

2. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego tworzą komendy wojewódzkie straży pożarnych i określają ich organizację.

3. Komendą wojewódzką straży pożarnych kieruje komendant. Tryb powoływania komendanta oraz jego zastępców regulują odrębne przepisy.

Art. 19. 1. Terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego wykonują zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej w sprawach dotyczących zakładów i obiektów gospodarki uspołecznionej przez komendy rejonowe straży pożarnych lub komendy terenowych zawodowych straży pożarnych.

2. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego tworzą komendy rejonowe straży pożarnych oraz określają ich organizację. Komendy rejonowe straży pożarnych tworzone są według sieci ustalonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska.

3. Komendą rejonową straży pożarnych kieruje komendant. Tryb powoływania komendanta oraz jego zastępcy regulują odrębne przepisy.

4. W razie istnienia w rejonie terenowej zawodowej straży pożarnej lub jej oddziału komendant tej straży lub dowódca oddziału wykonuje funkcje komendanta rejonowego.

5. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego może do wykonywania czynności operacyjno-technicznych ochrony przeciwpożarowej powołać komendanta gminnego straży pożarnych. Zasady powoływania komendanta gminnego straży pożarnych określa Rada Ministrów.

Art. 20. 1. Do komend wojewódzkich straży pożarnych oraz komend rejonowych i komend zawodowych straży pożarnych w zakresie zadań operacyjno-technicznych należy w szczególności analizowanie stanu ochrony przeciwpożarowej w poszczególnych dziedzinach gospodarki narodowej oraz inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia zagrożenia pożarowego, określanie kierunków działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, udział w zapobieganiu pożarom, organizowanie walki z pożarami, dowodzenie strażami pożarnymi i szkolenie pożarnicze.

2. W zakresie wykonywania zadań operacyjno-technicznych komendant wojewódzki straży pożarnych podlega Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych, komendant rejonowy straży pożarnych — komendantowi wojewódzkiemu straży pożarnych, a komendant zawodowej straży pożarnej i komendant gminny (miasta i gminy) straży pożarnych — komendantowi rejonowemu straży pożarnych.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres działania komend wojewódzkich i komend rejonowych straży pożarnych, komendantów gminnych (miasta i gminy) straży pożarnych oraz komend terenowych zawodowych straży pożarnych, którym powierzono wykonywanie zadań komend rejonowych straży pożarnych.

Art. 21. 1. Do zwalczania pożarów i współdziałania w zapobieganiu pożarom powołane są terenowe i zakładowe straże pożarne:

1) zawodowe — składające się z osób pełniących służbę zawodową na podstawie stosunku służbowego,
2) obowiązkowe — powoływane przez terenowe organy administracji państwowej spośród mieszkańców lub na wniosek kierownika zakładu pracy spośród pracowników danego zakładu, jeśli zabezpieczenie przed pożarami na danym obszarze lub w zakładzie pracy wymaga ich powołania,
3) ochotnicze — tworzone na zasadzie dobrowolności.

2. Terenowy organ administracji państwowej, który powołał obowiązkową straż pożarną, może nakładać na osoby fizyczne obowiązek pełnienia służby w tej straży, z zastrzeżeniem art. 12, ust. 3.

Art. 22. 1. Do podstawowych zadań straży pożarnych należy:
1) prowadzenie akcji ratowniczej w czasie pożarów,
2) udział w zapobieganiu pożarom,
3) szkolenie pożarnicze,
4) wykonywanie innych czynności związanych z ochroną przeciwpożarową.

2. Straże pożarne współdziałają w zwalczaniu klęsk żywiołowych oraz w akcjach ratowniczych w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 23. 1. Kierujący akcją ratowniczą lub dowódca jednostki straży pożarnej może zarządzić:
1) ewakuację ludzi i mienia z obiektów zagrożonych,
2) wstrzymanie ruchu drogowego oraz zakaz przebywania osób postronnych w rejonie akcji ratowniczej,
3) udostępnienie straży pożarnej — zgodnie z przepisem art. 14 ust. 1 pkt 2 — niezbędnych na czas działań środków transportu i sprzętu oraz wody i innych środków gaśniczych, a także przedmiotów przydatnych do akcji ratowniczej, z zastrzeżeniem art. 14, ust. 2.

2. Kierujący akcją ratowniczą lub dowódca jednostki straży pożarnej jest uprawniony do wydawania poleceń dotyczących akcji ratowniczej osobom wymienionym w art. 11 ust. 1 oraz zarządzeń nakazujących przystąpienie do akcji ratowniczej przez osoby przebywające w rejonie pożaru, z zastrzeżeniem art. 11, ust. 2 i 3.

Art. 24. 1. Zawodowe straże pożarne powołuje terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

2. Terenowe zawodowe straże pożarne podlegają terenowym organom administracji państwowej.

3. Zakładowe straże pożarne podlegają pod względem organizacyjnym kierownikom tych zakładów, a pod względem operacyjno-technicznym właściwej terenowej komendzie straży pożarnych.

4. Zawodowa straż pożarna może dzielić się na oddziały.

Art. 25. Rada Ministrów może powoływać specjalne jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Art. 26. Minister Spraw Wewnętrznych ustala:
1) zasady powoływania i rozmieszczania, rejony działania, normy liczebności i wyposażenia straży pożarnych, zasady współdziałania i sprawowania nad nimi kierownictwa w czasie akcji ratowniczych oraz regulaminy organizacyjne tych straży,
2) normy oraz zasady zaopatrywania członków straży pożarnych, słuchaczy szkół pożarniczych i ośrodków szkolenia pożarniczego oraz osób odbywających szkolenie w strażach pożarnych w umundurowanie, odzież specjalną i wyekwipowanie, inne należności i świadczenia dla słuchaczy szkół pożarniczych oraz normy i zasady żywienia słuchaczy szkół pożarniczych, ośrodków szkolenia pożarniczego i osób odbywających szkolenie w strażach pożarnych,
3) organizację szkolenia pożarniczego.

Art. 27. Członkowie ochotniczych oraz obowiązkowych straży pożarnych korzystają w czasie wykonywania czynności wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej z ochrony prawa na równi z funkcjonariuszami publicznymi.

Art. 28. 1. Osobom zasłużonym w organizowaniu ochrony przeciwpożarowej albo wyróżnionym w akcji ratowniczej oraz kandydatom na funkcjonariuszy i funkcjonariuszom pożarnictwa mogą być nadawane odznaki pożarnicze.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi rodzaje i wzory odznak, o których mowa w ust. 1, tryb ich nadawania oraz sposób noszenia.

Art. 29. Sprzęt pożarniczy stanowiący wyposażenie straży pożarnych i obiektów, jak również pomieszczenia przeznaczone na przechowywanie sprzętu przeciwpożarowego oraz pożarnicze środki transportowe mogą być używane tylko do celów związanych z wykonywaniem zadań ochrony przeciwpożarowej.

ROZDZIAŁ 4

Ochotnicze straże pożarne i Związek Ochotniczych Straży Pożarnych

Art. 30. 1. Ochotnicze straże pożarne są organizacjami społecznymi zrzeszającymi obywateli polskich gotowych czynnie i w sposób zorganizowany uczestniczyć w ochronie życia, zdrowia i mienia obywateli oraz majątku narodowego przed pożarami.

2. Ochotnicze straże pożarne działają na podstawie statutu.

Art. 31. 1. Terenowe ochotnicze straże pożarne nabywają osobowość prawną po zarejestrowaniu przez terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego.

2. Jeżeli skład osobowy straży nie daje rękojmi prawidłowego działania lub należytego wykonywania obowiązków albo jeśli na danym terenie istnieje już dostateczne zabezpieczenie przed pożarami, terenowy organ administracji państwowej, o którym mowa w ust. 1, może odmówić zarejestrowania ochotniczej straży pożarnej.

3. Powołanie zakładowej ochotniczej straży pożarnej podlega zgłoszeniu organowi administracji państwowej, o którym mowa w ust. 1.

4. Terenowe organy administracji państwowej, o których mowa w ust. 1, prowadzą rejestr terenowych ochotniczych straży pożarnych oraz zakładowych ochotniczych straży pożarnych.

Art. 32. Ochotnicze straże pożarne gromadzą środki społeczne na finansowanie zadań ochrony przeciwpożarowej.

Art. 33. 1. Członkowie ochotniczych straży pożarnych mogą za wykroczenia z zakresu ochrony prze-

ciwpożarowej poddane orzecznictwu kolegiów do spraw wykroczeń nakładać grzywny w drodze mandatu karnego.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi w drodze rozporządzenia wykroczenia, za które członkowie ochotniczych straży pożarnych są upoważnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, oraz zasady i sposób wydawania upoważnień.

Art. 34. 1. Ochotnicze straże pożarne zrzeszają się w Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

2. Związek Ochotniczych Straży Pożarnych jest organizacją społeczną działającą na podstawie statutu nadanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Związek Ochotniczych Straży Pożarnych posiada osobowość prawną.

Art. 35. Zadaniem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych jest rozwijanie działalności społecznej na rzecz ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:
1) pobudzanie i wszechstronne rozwijanie wszelkiej inicjatywy zmierzającej do zwiększenia udziału społeczeństwa w ochronie przeciwpożarowej,
2) prowadzenie pracy społeczno-wychowawczej oraz pogłębianie uczuć patriotyzmu do Polski Ludowej członków ochotniczych straży pożarnych,
3) ustalanie wytycznych dla ochotniczych straży pożarnych w zakresie zadań społeczno-wychowawczych.

Art. 36. 1. Nadzór nad Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.

2. Minister Spraw Wewnętrznych:
1) określa zasady prowadzenia rejestru ochotniczych straży pożarnych,
2) ustala wzorcowy statut ochotniczej straży pożarnej oraz określa wzory pieczęci i godła dla ochotniczych straży pożarnych i Związku Ochotniczych Straży Pożarnych,
3) w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określa wzory umundurowania, dystynkcji i oznak dla członków ochotniczych straży pożarnych i Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

ROZDZIAŁ 5

Świadczenia finansowe i odszkodowania

Art. 37. 1. Koszty ochrony przeciwpożarowej pokrywane są z budżetu centralnego oraz z budżetów terenowych, jak również ze środków instytucji państwowych, spółdzielczych i społecznych, przeznaczonych na utrzymanie, wyposażenie i wyszkolenie podległych im jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz na urządzenia służące do zapobiegania pożarom i ich zwalczania.

2. W kosztach utrzymania i wyposażenia straży pożarnych uczestniczą, na zasadach określonych przez Radę Ministrów, zakłady produkcyjne, handlowe, usługowe i inne zlokalizowane na terenie działania tych straży, a nie posiadające własnych zawodowych straży pożarnych.

3. Państwowy Zakład Ubezpieczeń uczestniczy w pokrywaniu kosztów ochrony przeciwpożarowej w ramach corocznie posiadanego funduszu na ten cel.

4. Osoby fizyczne i osoby prawne są obowiązane do ponoszenia kosztów nabycia i utrzymania sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, jeżeli obowiązek posiadania tego sprzętu lub urządzeń wynika z przepisów ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie.

Art. 38. Członkowie straży pożarnych, członkowie młodzieżowych drużyn ochotniczych straży pożarnych, słuchacze kursów pożarniczych oraz osoby powołane na ćwiczenia pożarnicze podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków w czasie pełnienia służby.

Art. 39. 1. Członkom straży pożarnych, członkom młodzieżowych drużyn ochotniczych straży pożarnych oraz słuchaczom kursów pożarniczych w czasie akcji ratowniczych, ćwiczeń i szkolenia przysługuje bezpłatne wyżywienie. Bezpłatne wyżywienie przysługuje również osobom powołanym do straży pożarnych na szkolenie.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Finansów określi normy i zasady żywienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 40. 1. Osobom, które uległy wypadkowi w związku z udziałem w akcji ratowniczej lub szkoleniu pożarniczym, oraz członkom rodzin osób zmarłych wskutek takiego wypadku przysługują świadczenia na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami dla osób, które ulegną wypadkowi podczas udzielania przedstawicielowi organu państwowego pomocy przy spełnianiu czynności urzędowych.

2. Za zniszczenie, uszkodzenie lub utratę bez winy właściciela środków przewozowych, inwentarza pociągowego i innego mienia w związku z akcją ratowniczą lub ćwiczeniami Państwowy Zakład Ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w pełnej wysokości szkody. Jeżeli jednak szkody te objęte są ubezpieczeniem, odszkodowanie zmniejsza się o kwotę przyznanego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 6

Przepisy karne

Art. 41. Kto wbrew obowiązkowi mimo wezwania nie przystąpi do akcji ratowniczej lub bezpodstawnie odmawia wykonania zarządzeń wydanych przez kierującego tą akcją,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo karze grzywny.

Art. 42. 1. Kto zaniedbuje obowiązki określone w art. 8 ust. 1 pkt 1—4 oraz ust. 3 lub inne obowiązki zabezpieczenia przed pożarami obiektów wynikające z przepisów ustawy,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto złośliwie utrudnia lub uniemożliwia wykonywanie zadań straży pożarnych.

ROZDZIAŁ 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 43. W dekrecie z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. nr 50, poz. 321) wprowadza się następujące zmiany:

Art. 44. 1. Traci moc ustawa z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 120, z 1971 r. nr 12, poz. 115 i z 1974 r. nr 24, poz. 142).

2. Do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 45. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa
H. Jabłoński

Sekretarz Rady Państwa
I. Stasiak

10.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 3 października 1975 r.

w sprawie szczegółowego zakresu działania Komendanta Głównego Straży Pożarnych

(Dz. U. nr 33 poz. 180)

Na podstawie art. 16, ust. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Komendant Główny Straży Pożarnych jako centralny organ administracji państwowej wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106).

§ 2. Do zakresu działania Komendanta Głównego Straży Pożarnych, zwanego dalej „komendantem", należy:

1) projektowanie kierunków rozwoju ochrony przeciwpożarowej zgodnie z potrzebami życia gospodarczego i społecznego,
2) opiniowanie projektów przepisów o ochronie przeciwpożarowej wydawanych przez ministrów (kierowników urzędów centralnych),
3) opiniowanie projektów przepisów dotyczących organizacji ochrony przeciwpożarowej ustalanej przez właściwych ministrów (kierowników urzędów centralnych), centralne związki spółdzielni oraz zarządy główne organizacji społecznych,
4) analizowanie stanu ochrony przeciwpożarowej oraz inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia zagrożenia pożarowego,
5) ustalanie wymagań technicznych, jakim powinny odpowiadać sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe oraz środki gaśnicze, organizowanie wdrażania i upowszechniania techniki pożarniczej w gospodarce narodowej, inicjowanie kierunków postępu technicznego, ekonomicznego i organizacyjnego w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej,
6) ustalanie norm wyposażenia w sprzęt pododdziałów i oddziałów taktycznych straży pożarnych oraz szkół i ośrodków szkolenia pożarniczego, ustalanie potrzeb i rozdzielnictwo sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz środków gaśniczych,
7) projektowanie organizacji, zasad szkolenia i doskonalenia pożarniczego, wychowania fizycznego i sportu w strażach pożarnych oraz organizowanie szkolenia oficerów i chorążych pożarnictwa,
8) określanie wymagań w zakresie przygotowania zawodowego osób wykonujących funkcje rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, ustalanie zasad i trybu stwierdzania posiadanego przygotowania zawodowego do sprawowania tych funkcji oraz nadzoru nad ich wykonywaniem,
9) opiniowanie, stawianie wniosków i podejmowanie decyzji w sprawach osobowych, zgodnie z przepisami o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa, oraz określanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach ochrony przeciwpożarowej,
10) określanie zasad działalności operacyjno-technicznej, a w szczególności: przygotowania jednostek ochrony przeciwpożarowej do działań ratowniczych, prowadzenia działań ratowniczych, ich analizy oraz operacyjnego zabezpieczenia miast, miejscowości, zakładów pracy i obszarów leśnych,
11) dysponowanie siłami i środkami jednostek ochrony przeciwpożarowej,
12) sprawowanie kontroli działalności komendantów wojewódzkich straży pożarnych w zakresie wykonywania zadań operacyjno-technicznych i udzielanie im pomocy,
13) upowszechnianie osiągnięć jednostek ochrony przeciwpożarowej,
14) inicjowanie działalności propagandowej i prowadzenie działalności wydawniczej w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej,
15) opiniowanie planów zatrudnienia i projektów budżetów komend straży pożarnych oraz współdziałanie z Państwowym Zakładem Ubezpieczeń w zakresie finansowania ochrony przeciwpożarowej z funduszu prewencyjnego,
16) prowadzenie sprawozdawczości statystycznej oraz ustalanie zasad prowadzenia dokumentacji w jednostkach ochrony przeciwpożarowej,
17) określanie dla jednostek ochrony przeciwpożarowej zasad realizacji zadań w dziedzinie obronności, w tym również obrony cywilnej,
18) podejmowanie innych działań niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

§ 3. Komendant przygotowuje dla Ministra Spraw Wewnętrznych materiały niezbędne do realizacji zadań związanych ze sprawowaniem zwierzchniego nadzoru w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

§ 4. 1. Komendant inicjuje prace naukowo-badawcze w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej.

2. Komendant prowadzi działalność informacyjną w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej w ramach

krajowego systemu informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej.

3. Komendant prowadzi działalność normalizacyjną w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej.

§ 5. Komendant prowadzi współpracę z zagranicą w sprawach należących do zakresu jego działania.

§ 6. 1. Komendant wydaje w sprawach należących do jego właściwości rozkazy, regulaminy, zarządzenia wewnętrzne, instrukcje, wytyczne i wyjaśnienia.

2. Komendant wydaje Dziennik Zarządzeń i Rozkazów.

§ 7. Komendant wykonując swoje zadania współpracuje z naczelnymi, centralnymi i terenowymi organami administracji państwowej oraz centralnymi związkami spółdzielni i zarządami głównymi organizacji społecznych.

§ 8. 1. Komendant wykonuje swoje zadania przy pomocy Komendy Głównej Straży Pożarnych.

2. Komendant powołuje Kolegium oraz nadaje regulamin organizacyjny Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów
P. Jaroszewicz

11.

ZARZĄDZENIE NR 31 MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 30 maja 1975 r.

w sprawie eksternistycznego egzaminu dyplomowego z zakresu programu nauczania Szkoły Chorążych Pożarnictwa

Na podstawie art. 29 i 37, ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. nr 32 poz. 160, z 1971 r. nr 12, poz. 115 i z 1972 r. nr 16, poz. 114) zarządza się, co następuje:

§ 1. Eksternistyczny egzamin dyplomowy z zakresu programu nauczania Szkoły Chorążych Pożarnictwa przeprowadza się według regulaminu, stanowiącego załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

W porozumieniu:

Minister Oświaty i Wychowania
J. Kuberski

Minister Spraw Wewnętrznych
wz. T. Pietrzak

Załącznik do zarządzenia nr 31/75 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 maja 1975 r.

Regulamin

eksternistycznego egzaminu dyplomowego z zakresu programu nauczania Szkoły Chorążych Pożarnictwa

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Celem eksternistycznego egzaminu dyplomowego z programu nauczania Szkoły Chorążych Pożarnictwa zwanej w dalszej części regulaminu „szkołą" jest sprawdzenie, czy ekstern opanował materiał nauczania w zakresie wymaganym od absolwenta szkoły.

§ 2. Eksternistyczny egzamin dyplomowy, zwany dalej „egzaminem", według zasad niniejszego regulaminu może składać osoba, która posiada świadectwo dojrzałości lub świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej, albo świadectwo dojrzałości, lub świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej oraz świadectwo ukończenia kwalifikacyjnego kursu podoficerów pożarnictwa, a ponadto przedłoży dokument stwierdzający przepracowanie co najmniej jednego roku w jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. Egzaminem objęte są wszystkie przedmioty nauczania określone planem nauczania w zakresie programu obowiązującego na wydziale zaocznym Szkoły Chorążych Pożarnictwa.

§ 4. 1. Egzamin składa się z trzech części. Część pierwsza obejmuje przedmioty niespecjalistyczne, wymienione w planie nauczania w I i II semestrze; część druga — przedmioty niespecjalistyczne, występujące na pozostałych semestrach; część trzecia — przedmioty specjalistyczne oraz egzamin z przygotowania zawodowego.

2. W jednej sesji egzaminacyjnej ekstern może składać egzamin z jednej, dwóch lub trzech części.

3. Jeżeli ekstern składa egzamin w częściach, jest obowiązany złożyć egzamin najpierw z części pierwszej i drugiej, a następnie z trzeciej.

4. Egzamin jest pisemny i ustny. Egzamin pisemny składa ekstern z przygotowania zawodowego.

5. Egzamin pisemny z przygotowania zawodowego zdaje ekstern w trzeciej części egzaminów, po złożeniu egzaminów ustnych z tej części, z wynikiem co najmniej dostatecznym.

6. Komisja egzaminacyjna może zaliczyć eksternowi oceny z przedmiotów niespecjalistycznych, jeżeli przed przystąpieniem do egzaminu wykaże się:

a) świadectwem dojrzałości lub świadectwem ukoń-

czenia szkoły średniej ogólnokształcącej albo świadectwem dojrzałości lub świadectwem ukończenia średniej szkoły zawodowej, jeżeli program nauczania przedmiotu, objętego planem nauczania wymienionego typu szkoły odpowiada programowi nauczania danego przedmiotu w szkole, z zakresu którego składa się egzamin,

b) dokumentem, stwierdzającym złożenie egzaminu z tego przedmiotu na wyższej uczelni z zakresu tego samego kierunku nauczania.

§ 5. 1. Egzamin organizuje się dwukrotnie w ciągu roku szkolnego, a mianowicie: w sesji zimowej od 15 do 30 stycznia i w sesji wiosennej od 5 do 20 czerwca. Szczegółowe terminy egzaminów ustala komendant szkoły podając je do wiadomości Komendy Głównej Straży Pożarnych na 14 dni przed terminem rozpoczęcia egzaminów.

2. W uzasadnionych przypadkach komendant szkoły może ustalić przeprowadzenie egzaminu w innym terminie.

§ 6. Ustala się czterostopniową skalę ocen egzaminu: bardzo dobry, dobry, dostateczny i niedostateczny.

§ 7. 1. Wszystkie egzaminy powinien złożyć ekstern w okresie nie dłuższym niż w ciągu dwóch lat od daty rozpoczęcia pierwszej sesji egzaminacyjnej, w której przystąpił do egzaminu. W wyjątkowych przypadkach komendant szkoły może ten okres przedłużyć do lat trzech.

2. Ekstern, który nie złożył egzaminu lub od niego odstąpił, może ten egzamin powtórzyć najwcześniej w następnej sesji egzaminacyjnej. Egzamin ustny z każdego przedmiotu, w tym z przygotowania zawodowego oraz egzaminy pisemne ekstern może powtarzać dwa razy.

3. Przy powtarzaniu egzaminu komisja egzaminacyjna zalicza eksternowi te przedmioty, z których egzamin złożył z wynikiem co najmniej dostatecznym.

4. W przypadku nieuzyskania dyplomu na skutek trzykrotnego ujemnego wyniku egzaminu albo niezłożenia go w terminie podanym w ust. 1, ekstern traci uprawnienia, wynikające ze złożenia częściowego egzaminu.

II. Komisja egzaminacyjna

§ 8. 1. Egzamin dla eksternów zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej przeprowadzają szkoły chorążych pożarnictwa.

2. Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez komendanta szkoły, który jest z urzędu jej przewodniczącym.

3. Komendant szkoły jako przewodniczący komisji egzaminacyjnej powołuje swego zastępcę, którym powinien być zastępca komendanta szkoły do spraw nauczania i wychowania oraz członków komisji egzaminacyjnej spośród wykładowców i instruktorów szkoły.

4. W przypadku zgłoszenia do egzaminu większej liczby eksternów, zastępca przewodniczącego przewodniczy drugiemu zespołowi egzaminacyjnemu.

5. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej podaje skład komisji Komendzie Głównej Straży Pożarnych na 14 dni przed egzaminem — do zatwierdzenia.

6. Jeżeli egzaminator danej szkoły z powodu choroby lub innej ważnej przyczyny nie może wziąć udziału w egzaminie, przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza innego egzaminatora spośród wykładowców i instruktorów szkoły, w której przeprowadza się egzamin albo zwraca się do Komendy Głównej Straży Pożarnych z wnioskiem o powołanie egzaminatora spośród wykładowców i instruktorów innej szkoły.

§ 9. Przewodniczący, zastępca przewodniczącego oraz egzaminatorzy nie mogą być członkami komisji egzaminacyjnej, jeśli w jakiejkolwiek formie przygotowywali eksternów do egzaminów.

§ 10. 1. W posiedzeniach i naradach komisji egzaminacyjnej uczestniczą jej członkowie, biorący udział w danej części egzaminu. W wyjątkowych przypadkach przewodniczący komisji może zwolnić członka od udziału w części prac komisji egzaminacyjnej.

2. Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej ma prawo sprzeciwić się uchwale i odwołać się do Komendy Głównej Straży Pożarnych, która podejmie ostateczną decyzję.

3. Członków komisji egzaminacyjnej obowiązuje utrzymanie w ścisłej tajemnicy treści narad i postanowień komisji. Do ogłoszenia decyzji komisji jest uprawniony jej przewodniczący. Dla każdego eksterna sporządza się oddzielny protokół egzaminu według wzoru ustalonego odrębnymi przepisami.

III. Dopuszczenie do egzaminu

§ 11. 1. Kandydat ubiegający się o dopuszczenie do egzaminu wnosi podanie do szkoły za pośrednictwem komendy wojewódzkiej straży pożarnych właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia, w terminie do dnia 1 grudnia, jeśli zamierza składać egzamin w sesji zimowej, lub do 1 maja, jeśli zamierza składać egzamin w sesji wiosennej. W podaniu kandydat podaje nazwy przedmiotów, z których przystępuje do egzaminu.

2. Do podania kandydat dołącza:

a) własnoręcznie napisany życiorys,
b) skrócony wypis z aktu urodzenia lub wyciąg z dowodu osobistego, ustalający datę i miejsce urodzenia (mężatki — również świadectwa zawarcia związku małżeńskiego),
c) trzy fotografie zaopatrzone na odwrocie własnoręcznym podpisem,
d) świadectwo dojrzałości lub świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej lub szkoły średniej zawodowej,
e) świadectwo ukończenia kwalifikacyjnego kursu podoficerów pożarnictwa,
f) zaświadczenie jednostki organizacyjnej ochrony przeciwpożarowej określające charakter (stanowisko) i czas trwania służby,
g) zaświadczenie o stanie zdrowia.

3. Załączniki wymienione w ust. 2 dołącza kandydat do pierwszego podania.

4. Wyciąg z dowodu osobistego wymaga poświadczenia zgodności z dowodem osobistym przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej najpóźniej w dniu egzaminu.

§ 12. 1. Komendy wojewódzkie straży pożarnych przesyłają w terminie do dnia 15 grudnia lub 15 maja podania kandydatów wraz z załącznikami do szkoły.

2. O dopuszczeniu kandydata do egzaminu decyduje przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

3. Kandydatowi, który nie został dopuszczony do egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej zwraca dokumenty wraz z pisemnym uzasadnieniem decyzji.

4. Ekstern, który składa egzamin z drugiej albo trzeciej części przedmiotów lub powtarza egzamin, wnosi podanie w terminie ustalonym w § 11, ust. 1, bezpośrednio do szkoły, w której składał egzamin po raz pierwszy.

5. O terminach i miejscu egzaminu zawiadamia eksterna przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

IV. Egzamin pisemny

§ 13. 1. Tematy egzaminu pisemnego z przygotowania zawodowego ustala Komenda Główna Straży Pożarnych. Tematy z przygotowania zawodowego obejmują zakres materiału nauczania przedmiotów specjalistycznych specjalności — ochrona przeciwpożarowa.

2. Komenda Główna Straży Pożarnych ustala trzy tematy z przygotowania zawodowego w zakresie specjalności — ochrona przeciwpożarowa, przesyłając je przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej w zalakowanych kopertach.

§ 14. Pisemny egzamin z przygotowania zawodowego ma na celu wykazanie przez eksterna stopnia przygotowania do samodzielnego rozwiązywania zadań i opracowywania tematów zawodowych w takim zakresie, w jakim wymaga się od absolwenta Szkoły Chorążych Pożarnictwa.

§ 15. 1. Egzamin pisemny odbywa się w warunkach, zapewniających prawidłowe przeprowadzenie egzaminu.

2. Jeżeli do egzaminu zgłosi się duża liczba eksternów, można zorganizować pisemny egzamin w dwóch lub więcej salach.

3. Po wprowadzeniu eksternów do sali, w której ma się odbyć egzamin pisemny, komisja egzaminacyjna sprawdza tożsamość zdających i wyznacza im miejsca przy oddzielnych stolikach.

§ 16. 1. Bezpośrednio przed rozpoczęciem egzaminu pisemnego przewodniczący komisji otwiera w sali egzaminacyjnej w obecności członków komisji egzaminacyjnej kopertę, zawierającą tematy i ogłasza je zdającym. Otwarcie koperty może nastąpić po stwierdzeniu, że nie została ona naruszona. Tematy powinny być odczytane, a następnie napisane na tablicy; mogą też być doręczone eksternom odbitki tematów w zalakowanych kopertach.

2. Eksterni piszą prace egzaminacyjne piórem lub długopisem na ostemplowanym przez szkołę papierze, pod kontrolą przewodniczącego komisji egzaminacyjnej (zastępcy przewodniczącego) i dyżurujących członków komisji egzaminacyjnej.

§ 17. 1. Ekstern opracowuje temat z przygotowania zawodowego przydzielony mu przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej (zastępcę przewodniczącego), spośród tematów, otrzymanych z Komendy Głównej Straży Pożarnych.

2. Na egzamin pisemny z przygotowania zawodowego przeznacza się sześć pełnych godzin nie wliczając w to czasu, zużytego na napisanie tematu oraz udzielenie wyjaśnień, dotyczących spraw regulaminowych.

§ 18. 1. W zasadzie w czasie egzaminu pisemnego eksternom nie wolno wychodzić z sali egzaminacyjnej. W przypadku uzasadnionym przewodniczący komisji egzaminacyjnej (zastępca przewodniczącego) może zezwolić eksternowi na wyjście z sali na kilka minut, jednakże nie może zezwolić na opuszczenie sali przez dwóch lub więcej eksternów równocześnie. Eksternom nie wolno wydalać się poza obręb szkoły.

2. W razie opuszczenia sali egzaminacyjnej eksternowi nie wolno kontaktować się z innymi osobami. Ekstern, który wychodzi z sali egzaminacyjnej, oddaje przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej (zastępcy przewodniczącego) wszystkie otrzymane arkusze papieru. Przewodniczący (zastępca przewodniczącego) oznacza na marginesie pracy dokładny czas opuszczenia sali i powrotu eksterna.

§ 19. 1. Ekstern wykonuje pracę egzaminacyjną pisemną samodzielnie. Jeżeli w czasie egzaminu korzysta on z cudzej pomocy lub posługuje się niedozwolonymi środkami i materiałami pomocniczymi albo innym w tym pomaga, przewodniczący komisji egzaminacyjnej (zastępca przewodniczącego) może skreślić go z listy zdających.

2. Na egzaminie pisemnym ekstern może się posługiwać poradnikami i kalendarzami technicznymi, rocznikami statystycznymi, tablicami Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, tabelami, suwakami oraz niezbędnymi przyborami rysunkowymi. Poza tym przewodniczący po zasięgnięciu opinii komisji egzaminacyjnej ma prawo udzielić zdającemu zezwolenia na korzystanie z innych pomocy naukowych.

§ 20. 1. Po ukończeniu pracy ekstern oddaje przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej (zastępcy przewodniczącego) brulion i czystopis pracy egzaminacyjnej, jak również arkusze nie zapisane, które otrzymał na egzaminie.

2. Ekstern, który nie ukończył pracy w terminie wyznaczonym na egzamin pisemny, oddaje ją nieukończoną.

Nieoddanie przez eksterna pisemnej pracy egzaminacyjnej (zwrócenie czystego arkusza egzaminacyjnego) jest równoznaczne z odstąpieniem od egzaminu.

3. Przewodniczący komisji (zastępca przewodniczącego) ma obowiązek ustalenia tekstu pracy pisemnej oddanej przez eksterna przed wręczeniem jej egzaminatorowi.

W tym celu przewodniczący powinien:

a) zaznaczyć kolorowym atramentem (długopisem), jaka część pracy w czystopisie lub brulionie (jeżeli ekstern nie zdołał przepisać całej pracy) stanowi właściwy tekst, który powinien służyć za podstawę do oceny,
b) zakreślić kolorowym atramentem (długopisem) wszelkie przekreślenia i poprawki w tekście dokonane przez eksterna,
c) zaznaczyć na ostatnim arkuszu dokładny czas oddania pracy egzaminacyjnej,
d) zaznaczyć poziomą kreską koniec pracy i umieścić pod kreską swój podpis.

§ 21. Z przebiegu egzaminu pisemnego sporządza się protokół. Powinien on zawierać: imiona i nazwiska przewodniczącego komisji (zastępcy przewodniczącego) i członków komisji, obecnych na egzaminie, tematy pisemnego egzaminu, wykaz imienny eksternów, któ-

rzy składali egzamin, dokładny czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz kolejność oddawania prac przez eksternów. Protokół powinien również zawierać stwierdzenie nienaruszenia pieczęci na kopercie z tematami oraz wszystkie inne ważne okoliczności, jakie zaszły w czasie egzaminu. Protokół podpisuje przewodniczący komisji oraz obecni na egzaminie pisemnym członkowie komisji.

§ 22. 1. Pisemna praca egzaminacyjna z przygotowania zawodowego jest oceniana dwukrotnie. Pierwszą ocenę wystawiają wyznaczeni przez przewodniczącego komisji egzaminatorzy. Drugą ostateczną ocenę ustala przewodniczący komisji.

2. Egzaminator zaznacza błędy i ich rodzaj na marginesie pracy pisemnej, charakteryzuje ją, podkreśla jej zalety i wady, motywuje swoją ocenę i wyraża w jednym ze stopni określonych w § 6.

3. Przy ocenie pracy pisemnej należy brać pod uwagę tylko jej wartość merytoryczną, w tym i formę językową.

4. W przypadku, gdy przewodniczący komisji nie zgadza się z oceną podaną przez egzaminatorów, może ocenę zmienić po uprzednim przeprowadzeniu konsultacji z egzaminatorami i pozostałymi członkami komisji egzaminacyjnej. Zmiana oceny musi być umotywowana na piśmie.

5. Przed egzaminem ustnym z przygotowania zawodowego komisja egzaminacyjna omawia wyniki egzaminu pisemnego poszczególnych eksternów i ustala listę osób dopuszczonych do egzaminu ustnego. Najpóźniej w przeddzień ustnych egzaminów przewodniczący komisji egzaminacyjnej ogłasza nazwiska eksternów dopuszczonych do tych egzaminów.

V. Egzamin ustny

§ 23. 1. Egzamin ustny składa ekstern z każdego przedmiotu, objętego planem nauczania. Egzamin ustny z przygotowania zawodowego przeprowadza się po przyjęciu samodzielnie wykonanej pisemnej pracy z przygotowania zawodowego ocenionej co najmniej na dostatecznie.

2. Liczbę dni egzaminacyjnych i kolejność egzaminów z poszczególnych przedmiotów ustala przewodniczący komisji, mając na uwadze, aby ekstern nie składał egzaminów więcej niż z trzech przedmiotów w ciągu jednego dnia.

§ 24. Ekstern zdaje egzamin ustny z poszczególnych przedmiotów i z przygotowania zawodowego w obecności przewodniczącego komisji (zastępcy przewodniczącego) i egzaminatorów, z tym, że liczba członków zespołu egzaminacyjnego nie może być mniejsza niż cztery osoby.

§ 25. Na egzamin ustny należy przygotować: protokoły egzaminów sporządzone według ustalonego wzoru z wypisanymi ocenami z egzaminu pisemnego, pisemne prace egzaminacyjne, jeżeli były pisane, a następnie środki dydaktyczne potrzebne przy zdawaniu egzaminu ustnego.

§ 26. 1. Zestaw tematów ustnych, z wyjątkiem egzaminu z przygotowania zawodowego, opracowuje na kartkach egzaminator, a zatwierdza przewodniczący komisji. Każda kartka zawiera tematy z trzema zagadnieniami lub zadaniami do rozwiązania lub omówienia. Wszystkie tematy podane na kartkach powinny objąć cały program nauczania danego przedmiotu. Tematy te powinny być tak opracowane, aby wymagały od eksterna wykazania się wiadomościami, umiejętnością samodzielnego myślenia i sprawnością w operowaniu materiałem rzeczowym oraz umiejętnością stosowania wiadomości do rozwiązań praktycznych. Tematy powinny być przygotowane na kartkach ponumerowanych, jednakowego formatu i koloru oraz zaopatrzone w odcisk pieczęci szkoły.

2. Tematy egzaminu ustnego z przygotowania zawodowego są ustalane indywidualnie dla każdego eksterna. W tym celu przed rozpoczęciem egzaminu ustnego z przygotowania zawodowego egzaminatorzy przedmiotów specjalistycznych oraz przewodniczący komisji (zastępca przewodniczącego) opracowują indywidualne zestawy pytań (3—4) w oparciu o zakres 2—4 przedmiotów specjalistycznych. Pytania należy dobrać tak, aby ekstern mógł wykazać na egzaminie nie tylko opanowanie określonego zasobu wiedzy, ale i umiejętności stosowania wiadomości do rozwiązań teoretycznych i praktycznych z uwzględnieniem wykonywanej pracy zawodowej.

3. Opracowane i zatwierdzone zestawy pytań egzaminacyjnych nie mogą być udostępnione przed egzaminem eksternom i osobom postronnym.

§ 27. 1. Ekstern otrzymuje kartki do egzaminu drogą losowania. Zmiana tematów nie jest dozwolona. Przewodniczący komisji (zastępca przewodniczącego) notuje numer tematu wylosowanego przez eksterna oraz sprawdza przed przystąpieniem do egzaminu, czy temat nie został zmieniony.

2. Po wylosowaniu kartki z tematami ekstern przygotowuje się przez 15 minut do odpowiedzi. W tym czasie i przed złożeniem egzaminu nie może opuścić sali. Egzamin ustny z jednego przedmiotu nie powinien trwać dłużej niż 30 minut, bez wliczenia 15-minutowego czasu przeznaczonego na przygotowanie odpowiedzi.

3. W czasie odpowiedzi eksterna egzaminator ani członkowie komisji nie mogą przerywać wypowiedzi zdającego i zadawać pytań naprowadzających. Po zakończeniu odpowiedzi eksterna pytania dodatkowe może zadawać egzaminator i przewodniczący komisji (zastępca przewodniczącego) oraz za jego zgodą wszyscy członkowie komisji, uczestniczący w egzaminie. Przewodniczący komisji (zastępca przewodniczącego) oraz delegaci Komendy Głównej Straży Pożarnych mają prawo zadawania dodatkowych pytań z każdego przedmiotu.

4. W sali, w której odbywa się egzamin ustny może przebywać trzech eksternów, z których dwóch przygotowuje się do odpowiedzi, a jeden zdaje egzamin przed komisją egzaminacyjną.

5. Ocenę egzaminu ustnego z danego przedmiotu proponuje egzaminator, a zatwierdza zespół egzaminatorów obecnych w danym dniu na egzaminie.

VI. Ustalenie ocen końcowych

§ 28. Oceny końcowe z poszczególnych części egzaminu, jak i z całości ustala komisja egzaminacyjna w pełnym składzie na podstawie ocen otrzymanych na egzaminie pisemnym i ustnym.

§ 29. 1. Ekstern zdał egzamin częściowy, jeżeli ze wszystkich przedmiotów, objętych egzaminem z części I lub II otrzymał oceny co najmniej dostateczne.

2. Ekstern zdał egzamin dyplomowy, jeżeli ze wszy-

stkich przedmiotów objętych egzaminem i z przygotowania zawodowego, otrzymał oceny końcowe co najmniej dostateczne.

VII. Postanowienia końcowe

§ 30. 1. Ekstern, który złożył egzamin dyplomowy, otrzymuje dyplom ukończenia Szkoły Chorążych Pożarnictwa. W dyplomie ukończenia szkoły wpisuje się końcowy wynik ogólny nauki.

2. W dyplomie wymienia się również tytuł zawodowy technika pożarnictwa o specjalności ochrona przeciwpożarowa, którego ma prawo używać absolwent szkoły.

3. Po liczbie oznaczającej numer dyplomu po ukośnej kresce wpisuje się dużą literę E oznaczającą ukończenie szkoły w drodze eksternistycznego egzaminu dyplomowego.

4. Dyplom podpisuje komendant szkoły. Dyplom zaopatruje się w odcisk okrągłej pieczęci szkoły.

§ 31. 1. Po złożeniu egzaminu z części pierwszej lub drugiej ekstern może otrzymać zaświadczenie, stwierdzające złożenie egzaminu z danej części.

2. Zaświadczenie podpisuje przewodniczący komisji egzaminacyjnej. Zaświadczenie należy opatrzyć odciskiem okrągłej pieczęci szkoły, w której ekstern składał egzamin.

§ 32. 1. Z czynności komisji sporządza się protokoły, które podpisują członkowie komisji. Dokumentację egzaminu przechowuje się w aktach szkoły. W razie likwidacji szkoły należy dokumenty przekazać do Komendy Głównej Straży Pożarnych.

2. Prace pisemne powinny być przechowywane w szkole w ciągu dwóch lat po terminie wydania dyplomu.

§ 33. Przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej otrzymują za pracę w komisji wynagrodzenie według stawek ustalonych odrębnymi przepisami.

§ 34. Kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminów dyplomowych sprawują delegaci Komendy Głównej Straży Pożarnych oraz Ministerstwa Oświaty i Wychowania, którzy mają prawo:

1) kontrolować przebieg egzaminów pisemnych i ustnych,
2) wypowiadać się w sprawie wyników egzaminu każdego eksterna,
3) sprzeciwiać się ustalonym ocenom egzaminu pisemnego oraz uchwałom komisji egzaminacyjnej w sprawie ocen egzaminu ustnego i końcowego wyniku egzaminu eksterna, przedkładając sprawę do decyzji Komendanta Głównego Straży Pożarnych. Do czasu wydania decyzji egzamin eksterna ulega zawieszeniu,
4) zawiesić egzamin w razie stwierdzenia naruszenia obowiązujących przepisów w czasie egzaminu do czasu wydania decyzji przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

§ 35. Jeśli stwierdzono by, że w czasie trwania egzaminu zaistniały poważne naruszenia postanowień niniejszego regulaminu lub niezgodność decyzji komisji egzaminacyjnej z obowiązującymi przepisami, Komenda Główna Straży Pożarnych może unieważnić przeprowadzony egzamin bądź w całości, bądź w jego części pisemnej lub ustnej.

Unieważnienie egzaminu może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających, jak i poszczególnych eksternów.

Termin ponownego egzaminu wyznacza Komenda Główna Straży Pożarnych.

12.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 7 lipca 1975 r.

w sprawie określenia wzorów umundurowania, dystynkcji i oznak oraz wzorów odzieży specjalnej funkcjonariuszy pożarnictwa

(Monitor Polski nr 23, poz. 148)

Na podstawie art. 16, ust. 2 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. z 1974 r. nr 50, poz. 321 i z 1975 r. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W skład umundurowania funkcjonariuszy pożarnictwa wchodzi:

1) czapka garnizonowa w kolorze granatowym z otokiem ciemnoniebieskim,
2) kurtka zimowa i letnia w kolorze granatowym,
3) spodnie zimowe i letnie w kolorze granatowym, generała z lampasem ciemnoniebieskim,
4) wiatrówka w kolorze ciemnoniebieskim,
5) płaszcz zimowy i letni w kolorze granatowym,
6) szalik w kolorze ciemnoniebieskim,
7) koszula w kolorze niebieskim,
8) koszula w kolorze białym,
9) krawat czarny,
10) rękawiczki skórzane w kolorze czarnym,
11) obuwie w kolorze czarnym.

2. Do kurtki, płaszcza zimowego oraz czapki garnizonowej nosi się guziki koloru czarnego z wizerunkiem orła według wzoru nr 43, określonego w załączniku nr 5.

3. Wzory umundurowania określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. 1. W skład odzieży specjalnej funkcjonariuszy pożarnictwa wchodzi:

1) czapka,
2) kurtka i spodnie z ocieplaczem,
3) kurtka zimowa z ocieplaczem,
4) nieprzemakalna kamizelka ochronna,
5) rękawice ochronne,
6) obuwie czarne,
7) pas bojowy koloru czarnego,
8) pas główny koloru czarnego.

2. Przedmioty mundurowe wymienione w pkt 1, 2 i 3 są w kolorze zielonym z czarnym nadrukiem.

3. Wzory odzieży specjalnej określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. 1. Funkcjonariusze pożarnictwa noszą dystynkcje stopni pożarniczych w kolorze złotym na nara-

miennikach kurtek, wiatrówek i płaszczy oraz na otoku czapki garnizonowej, z tym że:
1) oficerowie starsi i generałowie noszą na daszku czapki garnizonowej dwa galony,
2) oficerowie młodsi noszą na daszku czapki garnizonowej jeden galon.

2. Wzory dystynkcji stopni pożarniczych określają załączniki nr 3 i 4.

§ 4. 1. Funkcjonariusze pożarnictwa noszą następujące oznaki w kolorze złotym:
1) wizerunek orła na czapce,
2) stylizowany płomień z kołem zębatym na kołnierzu kurtki i płaszcza sukiennego,
3) orzełek na kołnierzu kurtki i płaszcza sukiennego generała.

2. Słuchacze szkół pożarniczych noszą następujące oznaki:
1) słuchacze Wyższej Oficerskiej Szkoły Pożarniczej:
   a) na naramiennikach kurtki, wiatrówki, płaszcza odznaki „WOSP" koloru złotego oraz sznurek kręcony koloru biało-niebieskiego naszyty dookoła naramienników,
   b) na zewnętrznej części mankietów rękawów kurtki munduru i płaszcza zimowego taśmę koloru złotego na podkładzie koloru ciemnoniebieskiego,
2) słuchacze szkół chorążych pożarnictwa:
   a) na naramiennikach kurtki, wiatrówki i płaszcza oznaki „SChP" oraz taśmę koloru złotego naszytą dookoła naramienników,
   b) na zewnętrznej części mankietów kurtki i płaszcza taśmę koloru złotego na podkładce koloru ciemnoniebieskiego, naszytą w kształcie krokiewki skierowanej wierzchołkiem kąta w górę, oznaczającą rok nauki.

3. Wzory oznak funkcjonariuszy pożarnictwa oraz słuchaczy szkół pożarniczych określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 5. Funkcjonariusze pożarnictwa mogą nosić sznury galowe:
— generała,
— oficera,
— chorążego,
— podoficera,

w kolorze złotym, zakończone wisiorkiem w formie stylizowanej prądownicy.

§ 6. Regulamin noszenia umundurowania oraz odzieży specjalnej przez funkcjonariuszy pożarnictwa ustali Komendant Główny Straży Pożarnych.

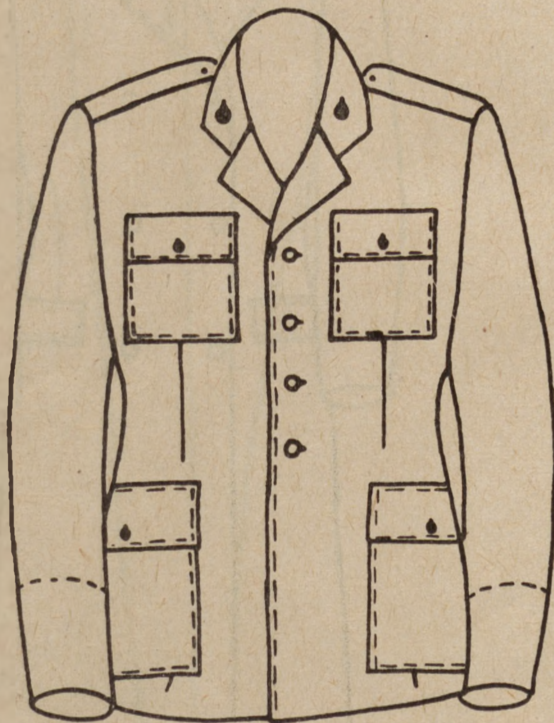
§ 7. Przepisów zarządzenia nie stosuje się do funkcjonariuszy pożarnictwa pełniących służbę na statkach morskich oraz w portach morskich.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

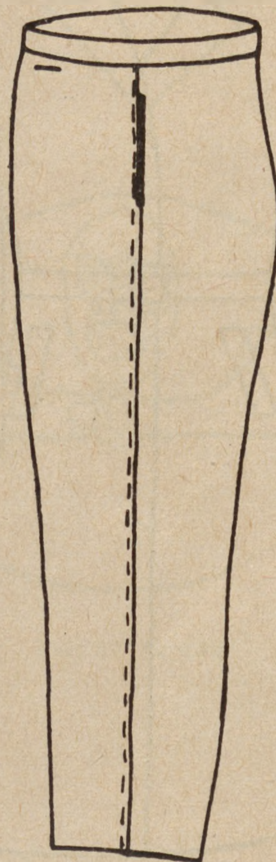
Minister Spraw Wewnętrznych
S. Kowalczyk

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1975 r. (poz. 148).

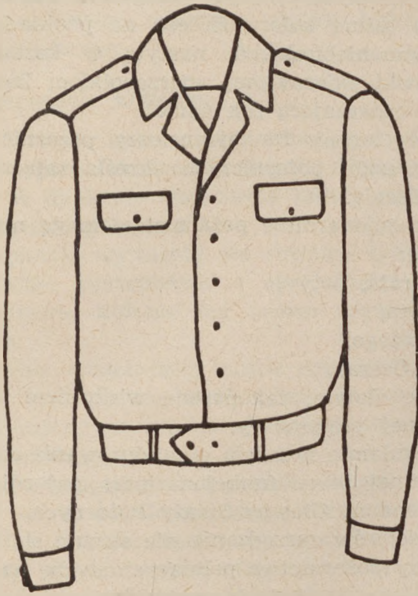
WZORY UMUNDUROWANIA FUNKCJONARIUSZY POŻARNICTWA

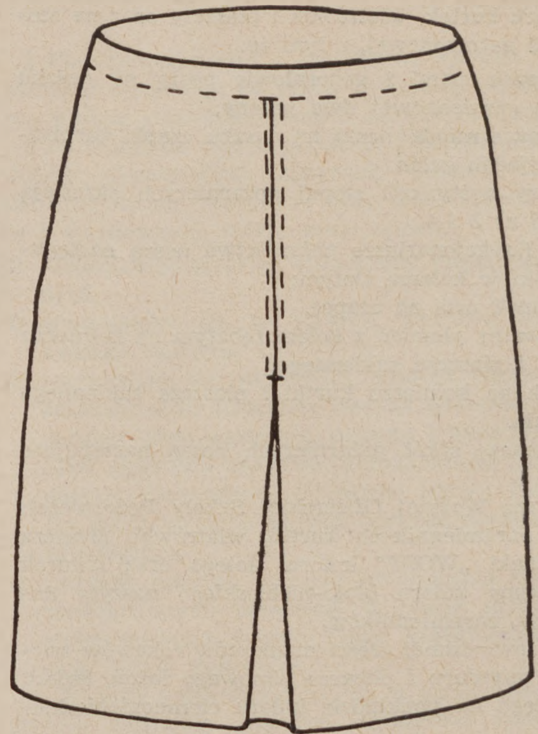
Wzór 1. Kurtka zimowa i letnia

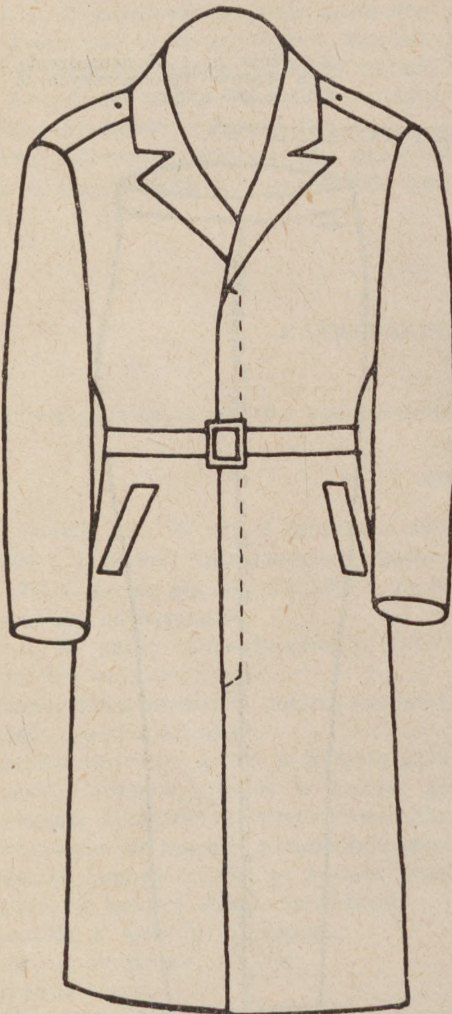
Wzór 2. Spodnie zimowe i letnie

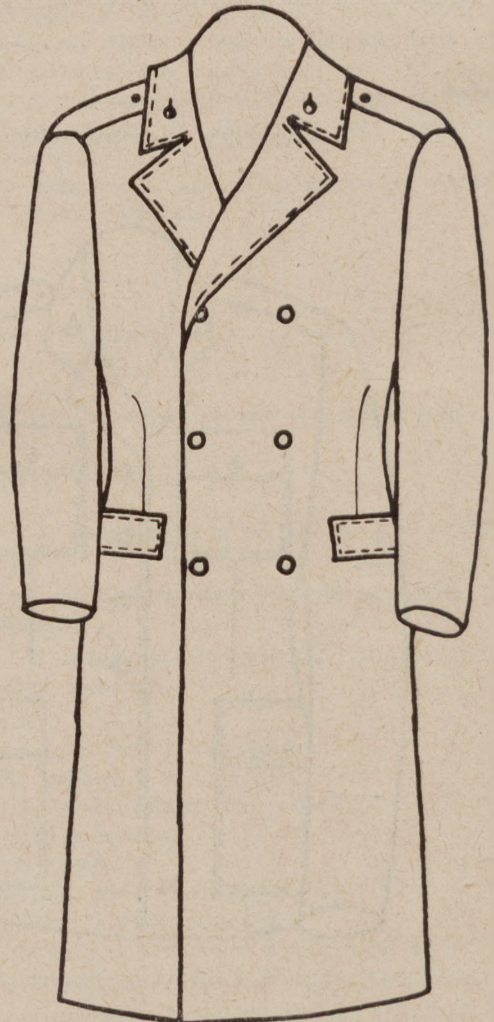
Wzór 3. Wiatrówka letnia

Wzór 4. Spódnica zimowa i letnia

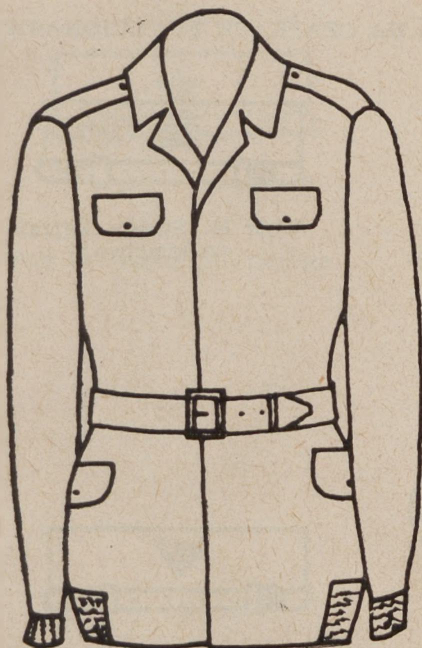
Wzór 5. Płaszcz letni

Wzór 6. Płaszcz zimowy

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1975 r. (poz. 148).

WZORY ODZIEŻY SPECJALNEJ

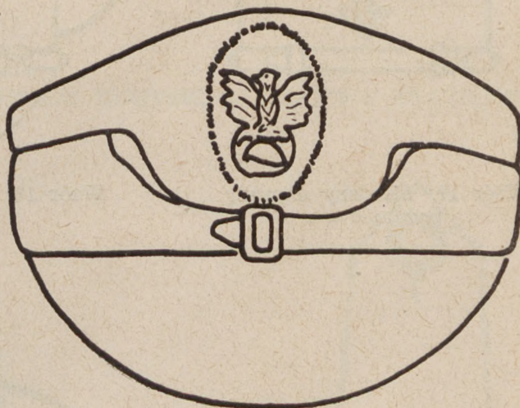
Wzór 7. Kurtka

Wzór 9. Kurtka zimowa

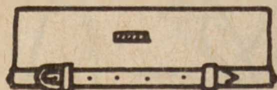
Wzór 8. Spodnie

Wzór 10. Czapka

Załącznik nr 3 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1975 r. (poz. 148).

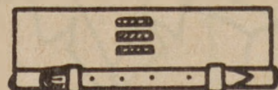
WZORY CZAPEK GARNIZONOWYCH I DYSTYNKCJI SŁUŻBOWYCH NA CZAPKACH FUNKCJONARIUSZY POŻARNICTWA

Wzór 11. Starszy strażak

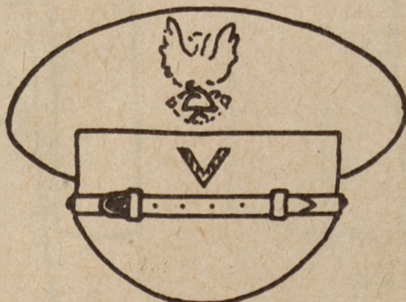
Wzór 12. Kapral pożarnictwa

Wzór 13. Starszy kapral pożarnictwa

Wzór 14. Plutonowy pożarnictwa

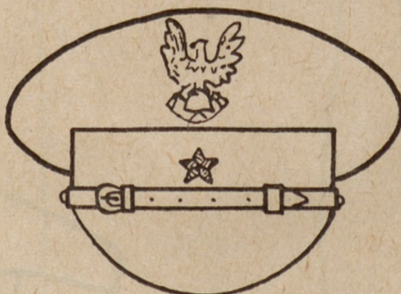
Wzór 15. Ogniomistrz pożarnictwa

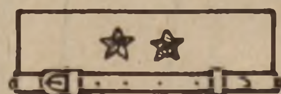
Wzór 16. Starszy ogniomistrz pożarnictwa

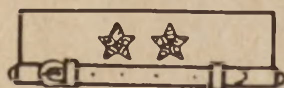
Wzór 17. Młodszy chorąży pożarnictwa

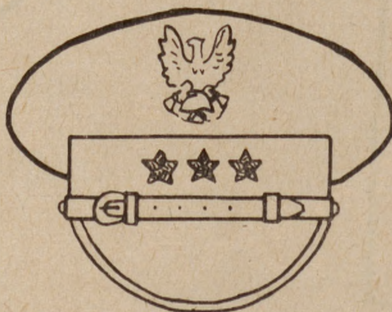
Wzór 18. Chorąży pożarnictwa

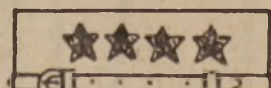
Wzór 19. Starszy chorąży pożarnictwa

Wzór 20. Podporucznik pożarnictwa

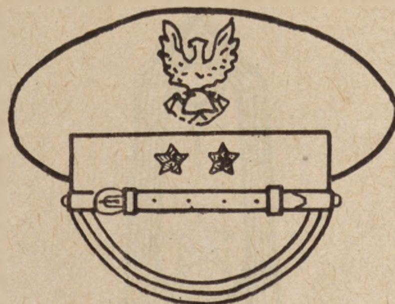
Wzór 21. Porucznik pożarnictwa

Wzór 22. Kapitan pożarnictwa

Wzór 23. Major pożarnictwa

Wzór 24. Podpułkownik pożarnictwa

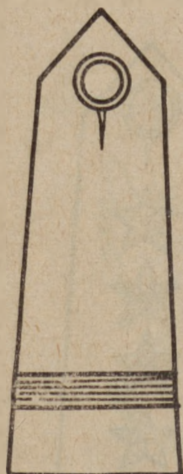
Wzór 25. Pułkownik pożarnictwa

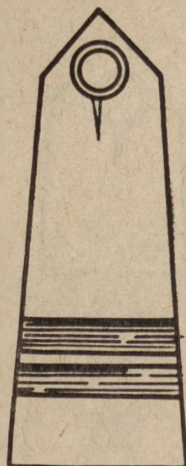
Wzór 26. Generał pożarnictwa

Załącznik nr 4 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1975 r. (poz. 148).

WZORY DYSTYNKCJI SŁUŻBOWYCH NA NARAMIENNIKACH KURTEK, PŁASZCZY I WIATRÓWEK

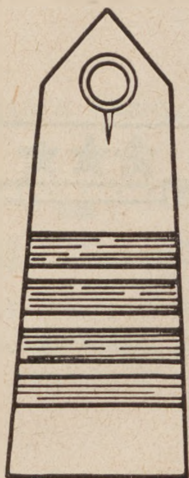
Wzór 27. Starszy strażak

Wzór 28. Kapral pożarnictwa

Wzór 29. Starszy kapral pożarnictwa

Wzór 30. Plutonowy pożarnictwa

Wzór 31. Ogniomistrz pożarnictwa

Wzór 32. Starszy ogniomistrz pożarnictwa

Wzór 33. Młodszy chorąży pożarnictwa

Wzór 34. Chorąży pożarnictwa

Wzór 35. Starszy chorąży pożarnictwa

Wzór 36. Podporucznik pożarnictwa

Wzór 37. Porucznik pożarnictwa

Wzór 38. Kapitan pożarnictwa

Wzór 39. Major pożarnictwa

Wzór 40. Podpułkownik pożarnictwa

Wzór 41. Pułkownik pożarnictwa

Wzór 42. Generał pożarnictwa

Załącznik nr 5 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1975 r. (poz. 148).

WZORY WIZERUNKU ORŁA, OZNAKI POŻARNICZEJ I OZNAK SZKÓŁ POŻARNICZYCH

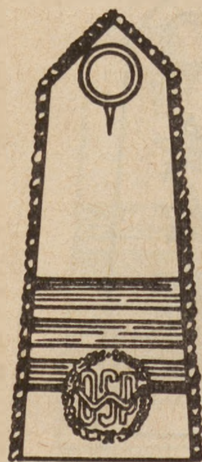
Wzór 43. Wizerunek orła na czapce

Wzór 44. Wizerunek orła na kołnierzu kurtki i płaszcza generała

Wzór 45. Oznaka pożarnicza

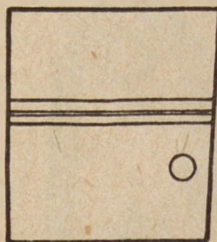
Wzór 46. Oznaka i dystynkcje służbowe na naramiennikach podchorążego Wyższej Oficerskiej Szkoły Pożarniczej

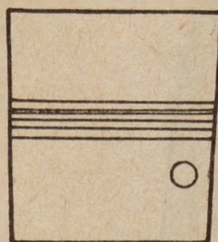

Wzór 47. Oznaka i dystynkcje służbowe na naramiennikach kadeta Szkoły Chorążych Pożarnictwa

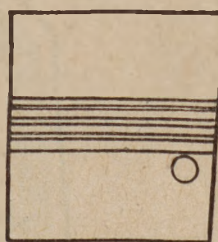
OZNAKI LAT NAUKI

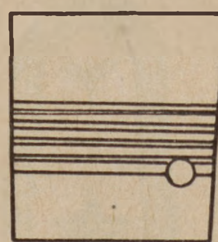
Wzór 48. Pierwszy rok nauki

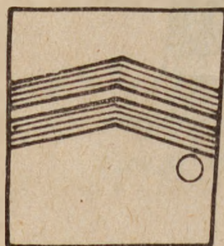
Wzór 49. Drugi rok nauki

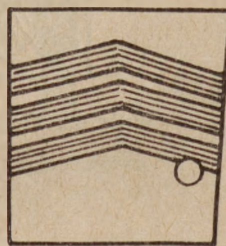
Wzór 50. Trzeci rok nauki

Wzór 51. Czwarty rok nauki

Wzór 52. Pierwszy rok nauki

Wzór 53. Drugi rok nauki

13.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 6 sierpnia 1975 r.

w sprawie zasad współdziałania straży pożarnych i sprawowania nad nimi kierownictwa w czasie akcji ratowniczych

(Monitor Polski nr 26, poz. 162)

Na podstawie art. 26 pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Straże pożarne są obowiązane współdziałać w akcjach ratowniczych według zasad określonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 2. 1. Współdziałanie straży pożarnych polega na:

1) skoordynowanym działaniu pododdziałów i oddziałów straży pożarnych w celu osiągnięcia optymalnych wyników w prowadzonych działaniach ratowniczych,
2) realizacji ustalonych zadań w czasie i miejscu oraz

na wzajemnej pomocy pododdziałów i oddziałów straży pożarnych, a także innych służb w wykonywaniu działań ratowniczych.

2. Współdziałanie organizuje każdy dowódca w wykonywaniu określonego zadania.

§ 3. 1. W celu zapewnienia dysponowania pododdziałami i oddziałami straży pożarnych oraz realizacji przepisów zawartych w § 2 właściwi komendanci straży pożarnych tworzą stanowiska kierowania.

2. Tworzy się następujące stanowiska kierowania:

1) główne — w Komendzie Głównej Straży Pożarnych,

2) wojewódzkie — w komendzie wojewódzkiej straży pożarnych,

3) rejonowe — w komendzie rejonowej straży pożarnych.

3. Organizację, wyposażenie i zasady działania stanowisk kierowania ustala Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 4. 1. Dysponowanie pododdziałami i oddziałami straży pożarnych odbywa się na podstawie operacyjnych planów obrony przeciwpożarowej.

2. Zasady opracowywania operacyjnych planów obrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, określa Komendant Główny Straży Pożarnych.

3. W razie konieczności dysponowania pododdziałami i oddziałami straży pożarnych w sytuacjach nie przewidzianych operacyjnymi planami obrony przeciwpożarowej — decyzję podejmuje dyżurny stanowiska kierowania:

1) rejonowego — w stosunku do straży pożarnych zlokalizowanych na obszarze rejonu,

2) wojewódzkiego — w stosunku do straży pożarnych zlokalizowanych na obszarze województwa,

3) głównego — w stosunku do wszystkich straży pożarnych na obszarze kraju.

§ 5. 1. Akcją ratowniczą kieruje dowódca tego pododdziału lub oddziału straży pożarnych, który pierwszy przybył na miejsce akcji.

2. Jeżeli w akcji ratowniczej biorą udział pododdziały straży pożarnych niezmotoryzowane (typu M), z chwilą przybycia na miejsce akcji pododdziału straży pożarnej zmotoryzowanej (typu S) kierownictwo akcją przejmuje dowódca tego pododdziału.

3. Jeżeli w akcji ratowniczej biorą udział ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne, a dowódcą jednej z nich jest funkcjonariusz pożarnictwa co najmniej w stopniu podoficera, funkcjonariusz ten obejmuje kierownictwo akcją.

4. Jeżeli w akcji ratowniczej biorą udział pododdziały ochotniczych, obowiązkowych i zawodowych straży pożarnych, kierownictwo akcją obejmuje najstarszy stopniem dowódca pododdziału zawodowej straży pożarnej.

5. Kierownictwo akcją ratowniczą jest obowiązany przejąć:

1) oficer, chorąży lub podoficer pożarnictwa delegowany w tym celu przez komendanta rejonowego straży pożarnych,

2) komendant rejonowy straży pożarnych obecny na miejscu akcji,

3) oficer pożarnictwa delegowany w tym celu przez komendanta wojewódzkiego straży pożarnych,

4) komendant wojewódzki straży pożarnych obecny na miejscu akcji,

5) oficer pożarnictwa delegowany w tym celu przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

6. Zasady kierowania akcją ratowniczą podczas katastrof, awarii, powodzi itp. określają odrębne przepisy.

§ 6. 1. Kierujący akcją ratowniczą prowadzoną w zakładzie pracy współdziała w czasie akcji z kierownictwem tego zakładu lub z upoważnionym przez niego pracownikiem inżynieryjno-technicznym, a na obszarze leśnym z pracownikiem administracji leśnej.

2. W razie dużych pożarów oraz długotrwałych akcji ratowniczych kierujący akcją powołuje sztab. Skład, organizację i zasady działania sztabu określi Komendant Główny Straży Pożarnych.

3. Funkcjonariusz pożarnictwa znajdujący się w pobliżu miejsca akcji ratowniczej jest obowiązany zgłosić się do dyspozycji kierującego akcją lub dowodzącego pododdziałami i oddziałami straży pożarnych.

§ 7. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lutego 1963 r. w sprawie współdziałania straży pożarnych i sprawowania nad nimi kierownictwa w czasie akcji ratowniczej (Monitor Polski nr 18, poz. 101).

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Kowalczyk

14.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 2 września 1975 r.

w sprawie określenia wysokości i zasad przyznawania ekwiwalentu pieniężnego funkcjonariuszom pożarnictwa, którzy w miejscu pełnienia służby nie otrzymali mieszkania

(Monitor Polski nr 29, poz. 180)

Na podstawie art. 17, ust. 2 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. z 1974 r. nr 50, poz. 321 i z 1975 r. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Absolwentom szkół pożarniczych, którzy podjęli służbę w jednostce ochrony przeciwpożarowej poza miejscem stałego zamieszkania, wskazanej przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych, oraz fun-

kcjonariuszom pożarnictwa przeniesionym służbowo do innej miejscowości, zwanym dalej „funkcjonariuszami", jeżeli zakład pracy nie zapewni im mieszkania w miejscowości, w której pełnią służbę, przysługuje do czasu otrzymania mieszkania ekwiwalent pieniężny w wysokości 300 zł miesięcznie dla samotnych oraz 500 zł miesięcznie dla mających na utrzymaniu członków rodziny wspólnie z nim zamieszkałych.

§ 2. 1. Za mieszkanie w miejscu pełnienia służby uważa się mieszkanie, do którego czas dojazdu z miejsca pełnienia służby według rozkładu jazdy publicznymi środkami transportu nie przekracza godziny w jedną stronę łącznie z przesiadkami.

2. Przez członków rodziny rozumie się:

a) współmałżonka,

b) dzieci własne, przysposobione lub przyjęte na wychowanie,

c) rodziców (dziadków, byłych opiekunów) funkcjonariusza lub jego małżonka.

§ 3. 1. Ekwiwalent pieniężny nie przysługuje funkcjonariuszowi, jeżeli:

1) w miejscu pełnienia służby posiada mieszkanie:

   a) za które jest obowiązany opłacać czynsz ustalony na podstawie przepisów prawa lokalowego,

   b) stanowiące odrębną nieruchomość, mieszkanie spółdzielcze lub dom jednorodzinny,

2) jest samotny i mieszka w mieszkaniu (domu) rodziców w miejscu pełnienia służby,

3) bezzasadnie odmówił przyjęcia proponowanego mu w miejscu pełnienia służby odpowiadającego normom zaludnienia mieszkania spółdzielczego lub mieszkania będącego w dyspozycji terenowego organu administracji państwowej,

4) korzysta z bezpłatnego zakwaterowania w pokojach służbowych, gościnnych lub hotelach przyzakładowych.

2. Przez mieszkanie określone w ust. 1 pkt 1 należy rozumieć także mieszkanie, którego najemcą (właścicielem) jest małżonek funkcjonariusza.

§ 4. 1. Funkcjonariusze mieszkający w hotelach przy zakładach pracy otrzymują zamiast ekwiwalentu pieniężnego zwrot poniesionych z tego tytułu kosztów. Zwrot poniesionych kosztów przysługuje również w razie zamieszkiwania w hotelu funkcjonariusza wraz z członkami rodziny będącymi na jego utrzymaniu.

2. Jeżeli funkcjonariusz zamieszkuje w hotelu, a członkowie rodziny będący na jego utrzymaniu w innym lokalu w miejscowości, w której pełni służbę, otrzymuje on jedynie ekwiwalent pieniężny w wysokości określonej w § 1.

3. Funkcjonariusze zachowują prawo do ekwiwalentu pieniężnego określonego w § 1 również w okresie urlopu wypoczynkowego lub delegowania na szkolenie.

§ 5. 1. Ekwiwalent pieniężny przyznaje na podstawie wniosku złożonego przez funkcjonariusza kierownik zakładu pracy, w którym funkcjonariusz pełni służbę. We wniosku funkcjonariusz jest obowiązany podać wszystkie okoliczności mające wpływ na przyznanie ekwiwalentu pieniężnego.

2. Należność z tytułu ekwiwalentu pieniężnego przysługuje funkcjonariuszowi z dniem przybycia do zakładu pracy w celu pełnienia służby.

§ 6. 1. Wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dokonuje co miesiąc z dołu zakład pracy, w którym funkcjonariusz pełni służbę.

2. Jeżeli prawo do ekwiwalentu pieniężnego powstało w ciągu miesiąca, kwotę ekwiwalentu za czas do końca miesiąca oblicza się w wysokości $^{1}/_{30}$ części ekwiwalentu miesięcznego za każdy dzień.

§ 7. Funkcjonariusz uprawniony do ekwiwalentu pieniężnego jest obowiązany powiadomić zakład pracy o każdej zmianie mającej wpływ na prawo do tego ekwiwalentu.

§ 8. Ekwiwalent pieniężny nie przysługuje funkcjonariuszowi w okresie otrzymywania dodatku za rozłąkę, o którym mowa w § 4 ust. 1 uchwały nr 91 Rady Ministrów z dnia 30 maja 1975 r. w sprawie zatrudnienia pracowników znoszonych jednostek organizacyjnych (Monitor Polski nr 17, poz. 111).

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Kowalczyk

15.

ZARZĄDZENIE NR 56 MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 17 września 1975 r.

w sprawie ustalenia planu i programu nauczania w szkołach chorążych pożarnictwa — specjalność — ochrona przeciwpożarowa.

Na podstawie art. 37, ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. nr 32, poz. 160, z 1971 r. nr 12, poz. 115 i z 1972 r. nr 16, poz. 114) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się plan i program nauczania w szko-

łach chorążych pożarnictwa w systemie nauczania stacjonarnego, zawód — technik pożarnictwa, specjalność ochrona przeciwpożarowa, symbol cyfrowy w nomenklaturze zawodów i specjalności 8 — 5.05. Plan i program nauczania ogłasza się w oddzielnej publikacji.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

W porozumieniu

Minister Oświaty i Wychowania
wz. Michał Godlewski

Minister Spraw Wewnętrznych
wz. B. Stachura

16.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 28 października 1975 r.

w sprawie zasad powoływania i rozmieszczenia rejonów działania, norm liczebności i wyposażenia straży pożarnych

(Monitor Polski nr 35, poz. 213)

Na podstawie art. 26, pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zawodowe, ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne powołuje się na podstawie planu rozmieszczenia straży pożarnych.

§ 2. 1. Projekty planów rozmieszczenia straży pożarnych opracowywane są przez komendy wojewódzkie straży pożarnych i zatwierdzane przez terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego. Część projektu planu rozmieszczenia straży pożarnych dotycząca jednostek zlokalizowanych w zakładach pracy powinna być uzgodniona z kierownikami tych zakładów.

2. Projekty planów, o których mowa w ust. 1, opracowuje się na okresy pięcioletnie, odpowiadające okresom przyjętym w narodowym planie społeczno-gospodarczego rozwoju kraju.

3. Projekty planów rozmieszczenia straży pożarnych powinny obejmować: rodzaj, wielkość lub typ straży pożarnej, jej lokalizację, liczebność, rejony działania oraz wyposażenie w podstawowy sprzęt pożarniczy i specjalny.

4. W odniesieniu do straży pożarnych zlokalizowanych w zakładach pracy komendanci wojewódzcy straży pożarnych w porozumieniu z głównymi inspektorami ochrony przeciwpożarowej uzgodnią:

1) rodzaj, wielkość lub typ straży pożarnej,
2) wyposażenie w podstawowy sprzęt pożarniczy i specjalny oraz urządzenia niezbędne do zapewnienia prawidłowej ich działalności.

§ 3. Przy ustalaniu rozmieszczenia straży pożarnych należy uwzględnić:

1) wielkość miejscowości (powierzchnia, liczba mieszkańców) lub zakładu pracy,
2) zagrożenie pożarowe miejscowości, plan zagospodarowania przestrzennego i stopień uprzemysłowienia,
3) zagrożenie pożarowe zakładów pracy i innych obiektów,
4) wyposażenie zakładu pracy lub obiektu w stałe instalacje gaśnicze,
5) zagrożenie pożarowe obszarów zalesionych,
6) założenia społeczno-gospodarczego rozwoju miejscowości i przemysłu,
7) zakres pomocy wzajemnej straży pożarnych.

§ 4. 1. Zawodowe straże pożarne mogą być powoływane:

1) w miastach będących siedzibą urzędu wojewódzkiego oraz w innych miastach, jeżeli siły i środki ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej są niewystarczające do prowadzenia skutecznych działań,
2) w zakładach pracy położonych:
   a) poza rejonem działania zawodowej straży pożarnej,
   b) w rejonie działania zawodowej straży pożarnej, jeżeli jest to konieczne ze względu na szczególne znaczenie zakładu dla gospodarki narodowej, a siły i środki zlokalizowanej w tym rejonie straży pożarnej są niewystarczające do prowadzenia skutecznych działań.

2. Zawodowe straże pożarne powołuje terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego:

1) w miastach — na wniosek komendanta wojewódzkiego straży pożarnych,
2) w zakładach pracy — na wniosek kierownika zakładu.

§ 5. 1. Ochotnicze straże pożarne mogą być organizowane:

1) w miejscowościach liczących powyżej 300 mieszkańców,
2) w miejscowościach mających zawodową straż pożarną, jeżeli zachodzi konieczność jej wzmocnienia,

3) w zakładach pracy, jeżeli nie mają one zawodowej straży pożarnej, a ich wielkość i stopień zagrożenia pożarowego uzasadniają utworzenie ochotniczej straży pożarnej, albo jeżeli zachodzi konieczność wzmocnienia istniejącej w zakładzie zawodowej straży pożarnej.

2. Ochotnicze straże pożarne są organizowane:

1) w miejscowościach — przez zarząd gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych,

2) w zakładzie pracy — przez kierownika tego zakładu, po uzgodnieniu z zarządem gminnym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

§ 6. 1. Obowiązkowe straże pożarne powołuje się, jeżeli nie ma możliwości utworzenia ochotniczej straży pożarnej albo jeżeli konieczne jest wzmocnienie zawodowej lub ochotniczej straży pożarnej.

2. Obowiązkowe straże pożarne powołuje terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego:

1) w miejscowościach — na wniosek komendanta rejonowego straży pożarnych,

2) w zakładach pracy — na wniosek kierownika zakładu pracy.

§ 7. 1. Jednostkami organizacyjnymi zawodowej straży pożarnej są: sekcja, pluton (3 sekcje), kompania (3 plutony) i batalion (3 kompanie).

2. Jeżeli zawodowa straż pożarna składa się z:

1) plutonu — na każdej zmianie służbę pełni sekcja,

2) kompanii — na każdej zmianie służbę pełni pluton,

3) batalionu — na każdej zmianie służbę pełni kompania.

3. Zasady podziału straży pożarnych na pododdziały i oddziały taktyczne i tworzenia odwodów operacyjnych oraz normy wyposażenia tych jednostek w sprzęt pożarniczy, specjalny i kwaterunkowy określa Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 8. 1. Zasady ustalania norm etatów osobowych pododdziału i oddziału taktycznego zawodowej straży pożarnej określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Minimalną liczebność oraz normy wyposażenia w podstawowy sprzęt pożarniczy ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych oraz ich typy określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

3. Komendant Główny Straży Pożarnych może wyrazić zgodę na odstępstwa od norm określonych w załącznikach nr 1 i nr 2, w zależności od warunków miejscowych, stopnia zagrożenia pożarowego lub konieczności wzmocnienia pododdziałów taktycznych odwodów operacyjnych.

4. Komendant Główny Straży Pożarnych określa normy dotyczące:

1) etatów osobowych komend zawodowych straży pożarnych,

2) etatów pojazdów samochodowych: osobowych, operacyjnych, ciężarowych, dostawczych i motocykli dla zawodowych straży pożarnych oraz pożarniczych odwodów operacyjnych.

§ 9. 1. Ustala się rejony działania straży pożarnych: własny i pomocy wzajemnej.

2. Własnym rejonem działania jest teren miejscowości, w której straż pożarna ma swoją siedzibę, a dla straży pożarnej w zakładzie pracy — teren tego zakładu.

3. Komendanci wojewódzcy straży pożarnych w porozumieniu z głównymi inspektorami ochrony przeciwpożarowej mogą powiększyć rejon własny działania ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych zlokalizowanych w zakładach pracy do granic miejscowości, w której dany zakład ma swoją siedzibę.

4. Jeżeli w mieście lub w zakładzie pracy odległość od siedziby zawodowej straży pożarnej do granicy administracyjnej miasta lub zakładu przekracza 3 km i czas dojazdu samochodem pożarniczym wynosi powyżej 5 minut od chwili zaalarmowania lub jeżeli odległość ta nie przekracza 3 km, a czas dojazdu samochodem pożarniczym wynosi ponad 5 minut od chwili zaalarmowania — miasto lub zakład należy podzielić na sektory.

5. Na terenie każdego sektora powinien być zlokalizowany pododdział taktyczny zawodowej straży pożarnej nie większy aniżeli jedna kompania.

6. Rejonem pomocy wzajemnej dla:

1) zawodowej, ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej wyposażonej w samochód pożarniczy średni lub ciężki, zlokalizowanej w miejscowości — jest teren odległy do 15 km od granic własnego rejonu działania,

2) ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej wyposażonej w samochód pożarniczy lekki, zlokalizowanej w miejscowości — jest teren odległy do 10 km od granic własnego rejonu działania,

3) ochotniczej i obowiązkowej straży pożarnej wyposażonej w motopompę, zlokalizowanej w miejscowości — jest teren odległy do 3 km od granic własnego rejonu działania,

4) zakładowej zawodowej straży pożarnej składającej się z:

a) plutonu — jest teren miejscowości (sektora), w której zakład ma swoją siedzibę,

b) kompanii lub batalionu — jest teren do 5 km od granic miejscowości, w której dany zakład ma swoją siedzibę, z tym że do akcji ratowniczej (gaśniczej) poza granice miejscowości może być skierowanych do 50% sił i środków.

5) ochotniczej i obowiązkowej straży pożarnej zlokalizowanej w zakładzie pracy, a wyposażonej w motopompę — jest teren miejscowości (sektora), w której zakład jest zlokalizowany.

7. W uzasadnionych wypadkach komendant wojewódzki straży pożarnych może zmniejszyć lub zwiększyć ustalony w ust. 6 rejon pomocy wzajemnej.

8. W szczególnych wypadkach, na polecenie Komendanta Głównego Straży Pożarnych, pododdziały taktyczne wyposażone w sprzęt specjalny oraz ciężkie

samochody pożarnicze zawodowych straży pożarnych w zakładach pracy mogą być skierowane do działań poza granice województwa.

§ 10. 1. Zakłady pracy, w których zostały powołane straże pożarne, zapewniają tym strażom odpowiednie pomieszczenia, urządzenia, sprzęt, odzież specjalną, umundurowanie, wyekwipowanie oraz inne wyposażenie niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań operacyjno-technicznych.

2. Główni inspektorzy ochrony przeciwpożarowej w porozumieniu z komendantami wojewódzkimi straży pożarnych określają dla poszczególnych zakładów pracy:

1) wyposażenie w sprzęt i urządzenia specjalne niezbędne do zapewnienia prawidłowej działalności straży pożarnej,

2) rodzaje i ilości sprzętu specjalnego i środków gaśniczych, które powinny być przekazane przez zakłady w użytkowanie ochotniczym i obowiązkowym strażom pożarnym objętym operacyjnym planem obrony przeciwpożarowej zakładu.

§ 11. 1. Konserwację i obsługę pojazdów samochodowych oraz sprzętu pożarniczego ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych w miastach stanowiących siedzibę komend rejonowych straży pożarnych zapewniają te komendy.

2. Dla zapewnienia konserwacji i obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu pożarniczego w ochotniczych i obowiązkowych strażach pożarnych w miejscowościach nie wymienionych w ust. 1 mogą, a w strażach pożarnych znajdujących się w miejscowościach będących siedzibą gminnych (miasta i gminy), miejskich, dzielnicowych rad narodowych — powinny być utworzone stanowiska kierowców samochodowych.

3. Wydatki ochotniczych straży pożarnych związane z realizacją zadań, o których mowa w ust. 2, powinny być pokrywane ze środków własnych tych straży. W razie braku środków własnych terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego może przyznać dotacje na uzupełnienie tych wydatków ze środków budżetowych.

4. Zakłady pracy, w których ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne są wyposażone w pojazdy samochodowe, są obowiązane zapewnić kierowców w ciągu całej doby oraz konserwację pojazdów.

§ 12. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 marca 1971 r. w sprawie zasad powoływania, rozmieszczenia i wyposażenia straży pożarnych (Monitor Polski nr 22, poz. 144).

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Kowalczyk

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 października 1975 r.

Zasady ustalania norm etatów osobowych pododdziału i oddziału taktycznego zawodowej straży pożarnej.

1. Dla pododdziałów taktycznych zawodowych straży pożarnych lub ich oddziałów należy ustalić następujące normy etatowe w sile:

1) plutonu pożarniczego:

— dowódca plutonu	1	
— dowódca sekcji	3	
— kierowca-mechanik	6	
— roty	12	
— służba wewnętrzna	3	
— telefonista	3	28

2) kompania pożarnicza:

— dowódca kompanii	1	
— szef kompanii	1	
— szef zmiany	3	
— dowódca plutonu	3	
— dowódca sekcji	9	
— kierowca-mechanik	18	
— roty	36	
— służba wewnętrzna	9	
— telefonista	3	83

3) batalion pożarniczy:

— dowódca batalionu	1	
— zastępca dowódcy batalionu	1	
— szef batalionu	1	
— szef zmiany	3	
— dowódca kompanii	3	
— szef kompanii	3	
— dowódca plutonu	9	
— dowódca sekcji	27	
— kierowca-mechanik	54	
— roty	108	
— służba wewnętrzna	27	
— telefonista	3	240

2. Liczbę i rodzaj sekcji specjalnych ustalają komendanci wojewódzcy straży pożarnych w zależności od zagrożenia i potrzeb terenowych.

3. Wyposażenie w podstawowy sprzęt pożarniczy ustala się zgodnie z zasadami, o których mowa w § 7 ust. 3 zarządzenia.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 października 1975 r.

Minimalna liczebność oraz normy wyposażenia w podstawowy sprzęt pożarniczy ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych oraz ich typy

L. p.	Grupa miejscowości lub zakłady pracy	Typ straży	Rodzaj i liczba sekcji	Stan osobowy straży		Podstawowe wyposażenie w sprzęt	Uwagi
				strażaków	naczelnik i zastępca		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	miejscowość do 500 mieszkańców	M_1	gaśnicza 1	8	2	1 motopompa 1 przyczepa do ciągnika	
2	miejscowości od 501 do 1000 mieszkańców	M_2	gaśnicza 2	16	2	2 motopompy 2 przyczepy do ciągnika	
3	miejscowości od 1001 do 5000 mieszkańców oraz miejscowości poniżej 1000 mieszkańców, jeżeli najbliższa straż pożarna typu „S” znajduje się w odległości przekraczającej 5 km	S_1	gaśnicza „S”1 gaśnicza „M”1	16	2	1 samochód pożarniczy 2 motopompy 1 przyczepa do ciągnika	
4	miejscowości będące siedzibą gminnych rad narodowych oraz miejscowości od 5001 do 10 000 mieszkańców	S_2	gaśnicza „S”2 gaśnicza „M”1	24	2	2 samochody pożarnicze 3 motopompy 1 przyczepa do ciągnika	
5	miejscowości powyżej 10 000 mieszkańców oraz miejscowości będące siedzibą komendy rejonowej straży pożarnych	S_3	gaśnicza „S”3 gaśnicza „M”1	26	2	3 samochody pożarnicze 4 motopompy 1 przyczepa do ciągnika	
6	zakłady pracy, jeżeli promień własnego rejonu działania nie przekracza 300 m	ZM_1	gaśnicza 1	8	2	1 motopompa 1 wózek gaśniczy lub wężowy	Stan liczbowy podany w rubryce 5 dotyczy jednej zmiany pracy w danym zakładzie
7	zakłady pracy, jeżeli promień własnego rejonu działania wynosi 301 do 1000 m	ZM_2	gaśnicza 2	16	2	2 motopompy 1 wózek gaśniczy lub środek transportu dostarczony przez zakład 1 wózek wężowy	
8	zakłady pracy, jeżeli promień własnego rejonu działania wynosi powyżej 1000 m	ZS_1	gaśnicza „S”1 gaśnicza „M”1	16	2	1 samochód pożarniczy 2 motopompy 1 wózek gaśniczy lub środek transportu dostarczony przez zakład 1 wózek wężowy	

Uwaga: 1) W zakładach pracy, w których ze względu na potrzeby powszechnej samoobrony została powołana służba ochrony przeciwpożarowej, stan osobowy ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej nie może być mniejszy od liczebności jednostek tej służby.

2) Jeżeli nie istnieją realne możliwości zlokalizowania ochotniczej straży pożarnej wymienionej w poz. 4 w miejscowości będącej siedzibą gminnej rady narodowej, dopuszcza się zlokalizowanie tej jednostki w innej miejscowości, pod warunkiem zapewnienia jej całodobowej łączności telefonicznej.

17

ZARZĄDZENIE NR 5 KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 24 lipca 1975 r.

w sprawie oznakowania samochodów i sprzętu pożarniczego numerami operacyjnymi

Na podstawie § 2, ust. 1, pkt 5 zarządzenia nr 99 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 września 1967 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Komendy Głównej Straży Pożarnych (Dz. Urz. MSW nr 12, poz. 37 zm 1972 r. nr 7, poz. 25) oraz w związku z § 2 zarządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 1973 r. w sprawie sygnałów i oznakowania pojazdów samochodowych uprzywilejowanych w ruchu (Monitor Polski nr 12, poz. 74) zarządza się co następuje:

§ 1. 1. W celu usprawnienia dowodzenia jednostkami straży pożarnych w akcjach interwencyjnych, wprowadza się obowiązek oznakowania numerami operacyjnymi samochodów i sprzętu pożarniczego.

2. Samochody i sprzęt pożarniczy mogą mieć wyłącznie oznakowanie, o którym mowa w ust. 1.

§ 2. Zasady oznakowania numerami operacyjnymi samochodów i sprzętu pożarniczego określa Instrukcja w sprawie oznakowania numerami operacyjnymi samochodów i sprzętu pożarniczego, stanowiąca załącznik do zarządzenia.*

§ 3. Wszystkie samochody i sprzęt pożarniczy powinny być oznakowane numerami operacyjnymi do dnia 31 marca 1976 r.

§ 4. Traci moc zarządzenie nr 2/73 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 31 maja 1973 r. w sprawie oznakowania samochodów i sprzętu pożarniczego numerami operacyjnymi.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Straży Pożarnych
Z. Jarosz

* Załącznik do zarządzenia został przesłany zainteresowanym jednostkom.

18

ZARZĄDZENIE NR 6 KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 4 października 1975 r.

w sprawie ustalenia regulaminu szkolenia oraz ramowych programów nauczania branżowych specjalistów ochrony przeciwpożarowej w szkołach chorążych pożarnictwa

Na podstawie § 5, pkt 2, w związku z § 2, pkt 3 zarządzenia nr 3/74 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 stycznia 1974 r. w sprawie organizacji szkolenia pożarniczego zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się:

1) Regulamin szkolenia branżowych specjalistów ochrony przeciwpożarowej w szkołach chorążych pożarnictwa, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia.

2) Ramowy program nauczania branżowych specjalistów ochrony przeciwpożarowej w szkołach chorążych pożarnictwa, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Uwaga: Załączniki zostaną wydane oddzielnie dla zainteresowanych jednostek.

19

WYTYCZNE NR 1 KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 30 września 1975 r.

w sprawie eksploatacji samochodów i sprzętu pożarniczego w ochotniczych i obowiązkowych strażach pożarnych

Na podstawie § 2, ust. 1, pkt 6 zarządzenia nr 99 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 września 1967 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Komendy Głównej Straży Pożarnych (Dz. U. MSW z 1967 r. nr 12, poz. 37, zm. z 1972 r. nr 7, poz. 25) ustala się, co następuje:

I. Zadania naczelników ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych typu S w zakresie eksploatacji samochodów i sprzętu pożarniczego tych straży.

1. Naczelnicy ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych są obowiązani:

1) organizować codzienną kontrolę stanu technicznego samochodów i sprzętu pożarniczego oraz sprawować nadzór w tym zakresie,

2) powodować bezzwłoczne usuwanie stwierdzonych usterek w sprawności technicznej samochodów i sprzętu pożarniczego, a w przypadku poważniejszych wad lub uszkodzeń — natychmiast powiadamiać właściwą komendę rejonową straży pożarnych lub komendę zawodowej straży pożarnej o konieczności wyłączenia jednostki z podziału bojowego,

3) wytypować spośród członków ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej co najmniej dwóch kandydatów na kierowców na każdy samochód pożarniczy, którzy mogliby w ciągu całej doby wyjeżdżać do akcji. Kandydat na kierowcę powinien posiadać kwalifikacje zawodowe i zdrowotne zgodne z postanowieniami kodeksu drogowego i przepisów wydanych na jego podstawie. Ponadto kierowcy ci powinni odznaczać się wysokimi walorami moralnymi, poczuciem obowiązku i dyscypliny,

4) po uzgodnieniu z zarządem straży i komendantem gminnym straży pożarnych kandydatów na kierowców, złożyć do właściwej komendy rejonowej straży pożarnych lub komendy zawodowej straży pożarnej wniosek o wydanie kierowcom upoważnień do prowadzenia samochodów pożarniczych,

5) prowadzić rejestr kierowców upoważnionych do prowadzenia samochodów pożarniczych. Wzór rejestru stanowi załącznik nr I do wytycznych,

6) prowadzić harmonogram gotowości kierowców do wyjazdu do akcji ratowniczej uwzględniając ewentualne zastępstwa.

2. Naczelnik ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej albo inna osoba obejmująca dowództwo nad załogą samochodu jadącego do akcji ratowniczej lub na ćwiczenia jest obowiązana:

1) przestrzegać aby samochodem pożarniczym wyjeżdżali wyłącznie członkowie straży pożarnej lub funkcjonariusze pożarnictwa,
2) dopuszczać do przewożenia samochodem pożarniczym tylko takiej ilości strażaków, jaka jest przewidziana dla danego typu samochodu,
3) zabronić przewożenia w przedziale kierowcy innych osób poza kierowcą i dowódcą,
4) zabronić przewożenia samochodem pożarniczym członków młodzieżowch drużyn pożarniczych,
5) zabronić w czasie jazdy samochodem pożarniczym palenia tytoniu, prowadzenia zbędnych rozmów z kierowcą oraz wychylania się przez okna i otwierania drzwi.

3. Naczelnik straży pożarnej może zadysponować wyjazd samochodem pożarniczym poza miejscowość, w której straż ma siedzibę tylko po uzyskaniu zgody z rejonowego stanowiska kierowania.

II. Kwalifikacje oraz zadania i obowiązki kierowców ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej.

4. Kierowcą samochodu pożarniczego ochotniczej straży pożarnej może być tylko członek tej organizacji, bez względu na to czy funkcję swoją spełnia społecznie czy na podstawie stosunku pracy. Samochód pożarniczy może prowadzić tylko kierowca posiadający pozwolenie na prowadzenie pojazdów (prawo jazdy) co najmniej kategorii C lub D.

5. W przypadku, gdy w miejscowości, w której zlokalizowana jest straż pożarna typu „S", nie ma kierowców z odpowiednim do prowadzenia pojazdów pożarniczych prawem jazdy, samochód można powierzyć kierowcom posiadającym prawo jazdy kategorii „B" **pod warunkiem otrzymania odpowiedniego zezwolenia właściwego terenowego organu administracji państwowej.** O zezwolenie to występuje komenda rejonowa straży pożarnych lub komenda zawodowej straży pożarnej.

6. Kierowca, którzy otrzymał zezwolenie na prowadzenie samochodu pożarniczego, może prowadzić samochód tylko na obszarze określonym w tym zezwoleniu.

7. Kierowca samochodu pożarniczego ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej obowiązany jest na każde żądanie dostarczyć naczelnikowi straży pożarnej aktualne świadectwo badań lekarskich oraz zgłaszać wszelkie zmiany w zakresie posiadanych uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych (zmiana kategorii prawa jazdy, cofnięcie prawa jazdy itp.) i kwalifikacji zdrowotnych.

8. Kierowca powinien również posiadać kwalifikacje pożarnicze co najmniej w zakresie strażaka OSP oraz mechanika motopompy.

9. Kierowca w żadnym wypadku nie może prowadzić samochodu pożarniczego technicznie niesprawnego.

10. Kierowca wyznaczony w harmonogramie do alarmowego wyjazdu powinien powiadomić naczelnika straży lub zastępującą go osobę o zamiarze oddalenia się z miejscowości, w której straż ma siedzibę lub o niedyspozycji spowodowanej chorobą, spożyciem alkoholu lub złym samopoczuciem i w tym wypadku ma prawo odmówić wyjazdu.

11. Kierowca straży pożarnej może wyjechać samochodem pożarniczym poza obszar strażnicy tylko po uzyskaniu zgody naczelnika straży lub osoby go zastępującej.

III. Zadania komend rejonowych straży pożarnych i komend terenowych zawodowych straży pożarnych w zakresie eksploatacji samochodów i sprzętu pożarniczego w ochotniczych i obowiązkowych strażach pożarnych.

12. Komendy rejonowe straży pożarnych, komendy terenowych zawodowych straży pożarnych:

1) nadzorują i kontrolują stan techniczny i prawidłowość eksploatacji samochodów pożarniczych i sprzętu pożarniczego w strażach pożarnych w zakresie:
   a) przeprowadzenia okresowych obsług technicznych (OC, OT-I i OT-II),
   b) zapewnienia terminowego wykonania badań diagnostycznych samochodów,
   c) spowodowania przygotowania samochodów i sprzętu pożarniczego do przeglądu stanu technicznego przeprowadzanego przez komendę wojewódzką straży pożarnych,
   d) zapewnienia bieżących napraw samochodów w rejonowych punktach konserwacji sprzętu,
   e) okresowego sprawdzenia prawidłowości wykorzystywania samochodów i celowości wyjazdów,
2) przeprowadzają, przy współudziale komendantów gminnych co najmniej dwa razy w roku, inspekcje gotowości operacyjno-technicznej straży pożarnej,
3) dokonują oceny stanu technicznego pojazdów i sprzętu posiadanego przez straże pożarne,
4) nadzorują w terenowych ochotniczych i obowiązkowych strażach pożarnych gospodarkę materiałowo-techniczną, a w szczególności gospodarkę materiałami pędnymi i częściami zamiennymi,
5) prowadzą rejestr kierowców straży pożarnych, pełniących funkcję społecznie lub na podstawie stosunku pracy. Wzór rejestru stanowi załącznik do wytycznych,
6) wydają kierowcom w ochotniczych i obowiązkowych strażach pożarnych upoważnienia do prowadzenia samochodów pożarniczych,
7) akceptują przy współudziale komendantów gminnych wnioski zarządów ochotniczych straży pożarnych dotyczące zatrudnienia kierowców w niepełnym wymiarze czasu pracy,
8) prowadzą w rejonowych stanowiskach kierowania aktualny rejestr stanu gotowości operacyjno-technicznej podległych jednostek straży pożarnych typu „S".
9) wydają zezwolenia strażom pożarnym na wyjazd samochodami pożarniczymi poza obszar miejscowości, w której straż ma siedzibę, wyjazd do akcji ratowniczej nie wymaga takiego zezwolenia. Wyjazd samochodu pożarniczego poza obszar miejsco-

wości, w której straż ma siedzibę, wpisywany jest w rejestrze prowadzonym w rejonowym stanowisku kierowania,

10) przekazują strażom pożarnym nowo przydzielone lub po naprawie samochody, tylko po ich całkowitym dotarciu przez wykwalifikowanych kierowców. Docieranie samochodów pożarniczych może się odbywać jedynie w określonym czasie i na trasach ustalonych przez komendę wojewódzką straży pożarnych. W okresie docierania nie wolno używać samochodów pożarniczych do wykonywania prac gospodarczych oraz niezgodnie z ich przeznaczeniem. Do akcji ratowniczej mogą one być wykorzystywane z zachowaniem warunków technicznych przewidzianych dla okresu docierania.

IV. Zadania komend wojewódzkich straży pożarnych w zakresie eksploatacji samochodów i sprzętu pożarniczego w ochotniczych i obowiązkowych strażach pożarnych

13. Komendy wojewódzkie straży pożarnych sprawują ogólny nadzór w zakresie gospodarki transportem samochodowym, sprzętem pożarniczym oraz jego eksploatacją w strażach pożarnych.

14. Komenda wojewódzka straży pożarnych może przydzielić w użytkowanie terenowej ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej samochód pożarniczy jeżeli:
1) straż pożarna jest przewidziana w planie rozmieszczenia straży pożarnych jako jednostka zmotoryzowana (typu „S”),
2) posiada całodobową łączność telefoniczną,
3) posiada odpowiednie, ogrzewane pomieszczenie do garażowania pojazdów i sprzętu pożarniczego oraz magazynowania materiałów pędnych i smarów jak również chemicznych środków gaśniczych,
4) zapewnia stale co najmniej po dwóch kierowców o odpowiednich kwalifikacjach, na każdy posiadany samochód pożarniczy,
5) gwarantuje troskę o przydzielony sprzęt i posiada wyszkoloną załogę, zdolną do jego obsługi i podjęcia właściwych działań ratowniczych.

15. Komendy wojewódzkie straży pożarnych zatwierdzają na wniosek komend rejonowych straży pożarnych lub komend terenowych straży pożarnych, przydziały materiałów pędnych i smarów oraz części zamiennych i akcesoriów, niezbędnych do prawidłowej eksploatacji samochodów pożarniczych w terenowych strażach pożarnych i prowadzą odpowiedni nadzór w tym zakresie.

16. Komendy wojewódzkie straży pożarnych przeprowadzają co najmniej dwa razy w roku, kontrolę stanu technicznego i prawidłowości eksploatacji samochodów i sprzętu pożarniczego w strażach pożarnych.
Kontrole, o których mowa obejmują zbadanie:
1) ogólnego stanu technicznego samochodów i sprzętu pożarniczego i jego konserwacji,
2) gospodarki materiałami pędnymi (tylko w odniesieniu do straży terenowych),
3) celowości wyjazdów i prawidłowego prowadzenia dokumentacji z tym związanej,
4) kwalifikacji zawodowych i zdrowotnych kierowców oraz ich stanu wyszkolenia pożarniczego.

Zakres, sposób przeprowadzania i oceny przeglądów technicznych określają wytyczne Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

17. W przypadku stwierdzenia nadmiernego wyeksploatowania samochodu komenda wojewódzka straży pożarnych obowiązana jest do bezzwłocznego wycofania go zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

18. W przypadku stwierdzenia niewłaściwej konserwacji samochodu, nie przestrzegania prawidłowej eksploatacji lub nie zapewnienia obsady kierowców — komenda wojewódzka straży pożarnych może wycofać przydzielony do użytkowania samochód pożarniczy.

19. Komenda wojewódzka straży pożarnych może straży pożarnej ponownie przydzielić samochód jedynie na wniosek komendy rejonowej straży pożarnych lub komendy zawodowej straży pożarnej po stwierdzeniu, że straż spełnia wszystkie warunki wymienione w ust. 14.

20. W razie spowodowania wypadku drogowego przez kierowcę samochodu pożarniczego ochotniczej straży pożarnej, w wyniku którego były ofiary w ludziach (ranni lub zabici) albo powstało, znaczne uszkodzenie pojazdu, a wypadek ten nastąpił z winy kierowcy straży, komenda wojewódzka może zarządzić wycofanie samochodu ze straży.

21. Ponowny przydział samochodu pożarniczego wycofanego, w następstwie wypadku drogowego, może nastąpić wyłącznie za zgodą Komendy Głównej Straży Pożarnych na wniosek komendy wojewódzkiej straży pożarnych.

V. Zasady eksploatacji samochodów pożarniczych w ochotniczych strażach pożarnych

22. Samochody pożarnicze przydzielone strażom pożarnym mogą być używane jedynie w związku z akcjami ratowniczymi i ćwiczeniami.

23. W celu zapewnienia stałej sprawności technicznej samochodu kierowca ochotniczej straży pożarnej obowiązany jest przeprowadzać obsługę samochodu co najmniej raz w tygodniu.

24. Obsługa i zabiegi konserwacyjne samochodu i sprzętu pożarniczego powinny się odbywać zgodnie z instrukcją fabryczną danego sprzętu.

25. W przypadku, gdy samochód pożarniczy nie był używany przez okres jednego tygodnia, kierowca obowiązany jest dokonać jazdy próbnej na odcinku 5 km.

26. Z chwilą ogłoszenia alarmu kierowca obowiązany jest natychmiast udać się do strażnicy, uruchomić silnik, sprawdzić dokumenty samochodu oraz prawidłowe zamocowanie sprzętu znajdującego się na zewnątrz pojazdu i zamknięcie skrytek oraz uruchomić sygnały ostrzegawcze oznaczające uprzywilejowanie pojazdu.

27. Od chwili przybycia do strażnicy naczelnika straży lub osoby obejmującej dowództwo nad załogą samochodu, kierowca podlega jego rozkazom.

28. Kierowca może rozpocząć jazdę tylko na rozkaz naczelnika straży lub dowódcy załogi.

29. Jazda do pożaru powinna odbywać się w sposób zapewniający bezpieczeństwo załogi i innych użytkowników dróg.

30. Prędkość jazdy lekkimi samochodami pożarniczymi nie może przekraczać 80 km/godz., pozostałymi — 70 km/godz.

31. Samochody pożarnicze, których okres użytkowania przekroczył 20 lat — mogą być prowadzone z prędkością do 50 km/godz.

32. Kierowcy samochodu pożarniczego nie wolno wydawać poleceń dotyczących zwiększenia prędkości jazdy.

33. Kierowca samochodu pożarniczego jadącego do akcji ratowniczej może korzystać z uprzywilejowania w ruchu drogowym tylko wówczas, gdy wymaga tego sytuacja drogowa i jedynie przy użyciu dwóch sygnałów ostrzegawczych (świetlnego i dźwiękowego).

W przypadku uszkodzenia choćby jednego z sygnałów — kierowca musi podporządkować się normalnym zasadom ruchu drogowego.

34. Kierowca samochodu pożarniczego nie może używać sygnałów ostrzegawczych i korzystać z uprzywilejowania w ruchu drogowym w czasie powrotu z akcji ratowniczej.

35. Kierowca po przybyciu na miejsce akcji ratowniczej powinien ustawić samochód w taki sposób, ażeby jego załoga miała najdogodniejsze warunki rozwinięcia sprzętu i aby w miarę możliwości nie utrudniał on ruchu drogowego.

36. Odjazd z miejsca akcji lub ćwiczeń może nastąpić wyłącznie na rozkaz dowódcy najkrótszą drogą do strażnicy.

37. Po przybyciu z miejsca akcji do strażnicy samochód i sprzęt pożarniczy powinien być doprowadzony do pełnej sprawności technicznej.

38. Ponowne osiągnięcie gotowości operacyjno-technicznej naczelnik ochotniczej straży pożarnej zgłasza bezzwłocznie do rejonowego stanowiska kierowania.

39. Wytyczne wchodzą w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Załącznik nr 1 do wytycznych
Komendanta Głównego Straży Pożarnych
z dnia 30 września 1975 r.

Ochotnicza Straż Pożarna
w ....

REJESTR
kierowców ochotniczej straży pożarnej w ....

Lp.	Imię i nazwisko	Data urodzenia	Adres zamieszkania	Miejsce pracy	Kategoria prawa jazdy	Wynik i data badania lekarskiego	Uwagi dotyczące pracy kierowcy i zmian jego przydatności

Załącznik nr 2 do wytycznych
Komendanta Głównego Straży Pożarnych
z dnia 30 września 1975 r.

Rejonowa Komenda Straży Pożarnych
w ....

REJESTR
kierowców ochotniczych straży pożarnych

L. p.	Nazwa OSP	Imię i nazwisko kierowcy	Data urodzenia	Miejsce zamieszkania	Miejsce pracy podstawowej (nazwa zakładu pracy)	Pełniona funkcja społeczna ryczałt (wysokość ryczałtu)	Kategoria prawa jazdy	Okres badania lekarskiego i następny termin badania	Uwagi dotyczące kierowcy i jego postawa moralna

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty:

rocznie zł 24,—

Termin składania zamówień i wpłat:

a) do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze i cały następny rok,

b) do 10 każdego miesiąca (z wyjątkiem grudnia) poprzedzającego okres prenumeraty.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne oraz wszelkiego rodzaju inne zakłady pracy składają zamówienia w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa—Książka—Ruch".

Zakłady pracy w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Indeks 35613

Druk. Wojskowe Zakłady Graficzne. Warszawa. Zam. 60 z dnia 15.01.76 r.